

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta

ESITYKSEN PÄÄSIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön, Australian puolustusministeriön, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriön, Ison Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministerin, Italian tasavallan puolustusministeriön, Ranskan tasavallan puolustusministerin, Ruotsin puolustusvoimien ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriön välillä allekirjoitetun ohjelmistoradioteknologiaa koskevan COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta.

Pöytäkirja koskee tutkimusyhteistyötä ja standardointia ohjelmistoradioihin liittyvän aaltomuototeknologian alalla. Pöytäkirjassa sovitaan yleisistä periaatteista siinä tarkoitettujen ohjelmistoradioteknologian alan hankkeiden käynnistämässä, toteuttamisessa ja hallinnoinnissa.

Pöytäkirja tulee voimaan kahden osapuolen allekirjoituksella. Pöytäkirja allekirjoitettiin kesäkuussa 2009. Pöytäkirjan voimaantulo Suomen osalta edellyttää, että Suomen tasavallan hallitus ilmoittaa muille osapuolille, että se on saattanut loppuun pöytäkirjan voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet. Pöytäkirja tulee sen jälkeen Suomen osalta voimaan ilmoituksessa mainittuna päivänä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lakiin ehdotetaan otettaviksi säännökset pöytäkirjan mukaisesti vaihdettujen tietojen salassapidosta, Suomen viranomaisten oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sekä säännökset pöytäkirjan vierailuja koskevien velvoitteiden toteuttamiseksi. Esitykseen sisältyvä lakiehdotus ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	4
4.1 Taloudelliset vaikutukset	5
4.2 Vaikutukset yrityksiin	5
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	5
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	5
5 ASIAN VALMISTELU	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1 Pöytäkirjan sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön	6
2 Lakiehdotuksen perustelut	10
3 Voimaantulo	11
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	11
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	11
4.2 Käsittelyjärjestys	14
LAKIEHDOTUS	16
Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta	16
PÖYTÄKIRJA	17

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa 2004 (VNS 6/2004 vp) todetaan, että Suomi osallistuu täysipainoisesti Euroopan unionin (EU) voimavara- ja materiaaliyhteistyön kehittämiseen. Suomen puolustusmateriaalihankkeissa pyritään nykyisin aktiivisesti yhteistyöhön muiden maiden kanssa.

Ohjelmistoradiota pidetään uudentyypoise- nä tulevaisuuden viestintäteknologisena kehitysmahdollisuutena. Ohjelmistoradioalan teknologialla on tulevaisuudessa merkitystä yhteensopivan tietoliikenteen kehittämisessä puolustus- ja turvallisuusalalla. Ohjelmistoradiolla voidaan yhdistää aiempia lukuisia eri radioita yhdeksi, ohjelmistoilla muokattavaksi ja määriteltäväksi viestivälineeksi.

Potentiaalinen ohjelmistoradion käytettävyyssalue ulottuu maanpuolustuksen ja sotilaallisen kriisihallinnan tarpeiden lisäksi myös viranomaisyhteistyöhön ja siviilikriisinhallintaan. Kaikissa niissä on tärkeä turvata tiedonkulku ja tilannetietoisuus osapuolten kesken. Ohjelmistoradioteknologian avulla voidaan edistää puolustustarvikkeiden yhdenmukaisuutta, ja teknistä yhteentoimivuutta. Kehitteillä oleva teknologia tarjoaa uusia viestintäpalveluja, joita soveltamalla on mahdollista parantaa sotilaallista puolustus- kykyä.

Ohjelmistoradioteknologiaan sisältyy sekä ohjelmistoradioihin että niiden aaltomuotoihin liittyvää teknologiatyötä. Aaltomuoto on se toiminto, joka hoitaa tiedon siirron laitealustasta toiseen. Aaltomuotoihin liittyvä COALWNW-ohjelma on osa laajempaa ohjelmistoradioalan kehityshanketta puolustusvoimissa.

COALWNW-ohjelmassa on kyse on selkeiden, helpokäyttöisten ja turvallisten keskinäisten sotilasviestintäyhteyksien koekäytämisestä. Kyseiset viestintäyhteydet perustuvat ohjelmassa mukana olevien maiden yhteiseen laajakaistaisella aaltomuodolla toimivaan COALWNW-teknologiaan. Ohjelmassa määritellään yhteistoimintaa koskevat yhteiset vaatimukset, kehitetään ohjelmistoradion

aaltomuutosovellus ja testataan yhteentoimivuutta.

Pöytäkirja edellyttää Suomessa eduskunnan hyväksymistä, koska siihen arvioidaan sisältyvän eduskunnan suostumusta edellyttäviä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Suomi hyväksyisi pöytäkirjan saatettuaan valtiosääntönsä edellyttämät kansalliset hyväksymistoimenpiteet päätökseen.

2 Nykytila

Suomi on pyrkinyt viime vuosina edistämään meille keskeistä ohjelmistoradioalan kansainvälistä yhteistyötä erityisesti Euroopan puolustusviraston (EDA) hankkeissa.

Suomi on tehnyt kansallisesti merkittävää ohjelmistoradioteknologia-alan tutkimus- ja kehitystyötä. Suomen puolustusvoimat on aiemmin toteuttanut toimivan ohjelmistoradion kokeilulaitteiston. Yhteistyökumppaneina näissä hankkeissa puolustusvoimilla on ollut muun muassa Elektrobit Oy ja Oulun yliopisto. Suomi on eri yhteyksissä kannattanut eurooppalaisia ja kansainvälisiä yhteishankkeita ohjelmistoradioalalla.

Suomi päätti vuonna 2008 osallistumisesta merkittävään yhteiseurooppalaiseen OCCARin hallinnoimaan ohjelmistoradioalan kokeilulaitteistohankkeeseen European Secure Software Defined Radio Technology Demonstrator Programme, ESSOR TDP, niin sanottu ESSOR-ohjelmistoradiohanke, (SopS 79 ja 80/2008), joka käynnistyi samana vuonna. Hankkeen muut osapuolet ovat Ranska, Italia, Espanja, Ruotsi ja Puola. Kyse on Euroopan puolustusviraston käynnistämästä hankkeesta.

COALWNW-pöytäkirja eurooppalaisen ESSOR-ohjelmistoradiohankkeessa mukana olevien maiden, Yhdysvaltain ja eräiden muiden maiden välinen sopimusjärjestely. Mukana ovat eurooppalaisen ESSOR-hankkeen osapuolet eli Ranska, Italia, Espanja, Ruotsi, Suomi, ei kuitenkaan Puola, ja lisäksi ESSOR:n ulkopuolisina maina Yhdysvallat sekä Australia, Saksa ja Iso-Britannia. Näin ollen COALWNW-ohjelma tarjoaa mahdollisuuden edistää asiaa myös sellaisten

tämän alan toimijoiden kanssa, jotka eivät ole mukana ESSOR-hankkeessa.

Mahdollisesta ohjelmistoradioita koskevasta puolustusvoimien sarjahankinnasta tehdään päätökset, tämän vuosikymmenen lopulla, kun prototyypihankkeen tulokset ovat käytettävissä.

Sen lisäksi, että eurooppalainen ja Euroopan puolustusviraston yhteydessä tapahtuva materiaaliyhteistyö on Suomen puolustushallinnon etujen mukaista, tarvitaan yhteensopivuuden varmistamistoimia Yhdysvaltain kanssa ja yhteydenpitoa muiden keskeisten alan toimijoiden hankkeisiin ja ohjelmiin.

Yhdysvaltojen ohjelmistoradioalan JTRS-hanke on vapauttanut osan käyttämästään ohjelmistoradioarkkitehtuurista (SCA, Software Communication Architecture) vapaaseen käyttöön. ESSOR-hankkeen yhtenä tavoitteena on kehittää mahdollisimman SCA-yhteensopiva eurooppalainen ohjelmistoradioarkkitehtuuri ja mahdollistaa ohjelmistoradioiden mahdollisimman hyvä yhteentoimivuus myös Yhdysvaltojen JTRS-radioiden kanssa.

Puolustusvoimissa pidetään tärkeänä turvata ohjelmistoradioiden ja aaltomuotojen kansainvälinen yhteensopivuus, kehittää prototyyppi tulevaisuuden taistelukentälle soveltuvasta yhteisestä tiedonsiirtoalustasta, varmistaa kotimaisen teollisuuden osaaminen, mahdollistaa maa- ja merivoimien aaltomuotojen käyttöönotto 2010-luvulla osana taktisen tiedonsiirron kokonaisarkkitehtuuria, turvata kotimaisten aaltomuotojen käyttömahdollisuus, testata aaltomuotojen siirrettävyyttä sekä turvata tulevaisuuden ohjelmistoradion viranomaisyhteensopivuus.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan hyväksyminen. COALWNW-ohjelmaan osallistuminen loisi Suomelle merkittäviä yhteistyö- ja verkottumismahdollisuuksia, koska ohjelmalla

voidaan jatkaa Suomen aiempaa merkittävää kansallista ohjelmistoradioalan työtä.

Esitys sisältää myös ehdotuksen laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta.

Pöytäkirjan mukainen toiminta edellyttää muun ohella tietojen vaihtoa sekä vaihdettujen tietojen suojan järjestämistä. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettu laki (588/2004) ei kuitenkaan ole sovellettavissa pöytäkirjassa tarkoitettuihin toimintoihin, koska sitä varten luovutettavat tiedot eivät ole turvallisuusluokiteltuja tietoja. Vaihdettavien tietojen salassapitoon tulisi sovellettaviksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännökset. Näiden avulla ei voida taata sellaista suojaa, mitä pöytäkirjaan merkityt velvoitteet merkitsisivät.

Pöytäkirjassa tarkoitettua kehittämistyötä varten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat olisi pidettävä salassa eikä niitä saisi luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja olisi antanut siihen suostumustaan.

Suomen viranomaisella olisi salassapito-velvollisuuden estämättä oikeus antaa pöytäkirjassa tarkoitettua toimintaa varten pöytäkirjan osapuolille asiakirjoja ja tietoja.

Viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia pöytäkirjassa tarkoitettut vierailut sovellettaisiin vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

4 Esityksen vaikutukset

Pöytäkirja on olennaisen tärkeä sekä ESSOR-hankkeen että Suomen tulevaisuuden ohjelmistoradiopohjaisten tiedonsiirtojärjestelmien hankintojen ja kansainvälisen yhteensopivuuden kannalta. Osallistumalla edistetään yhteensopivuutta, puolustusmateriaaliyhteistyötä ja verkottumista eurooppalaiseen ja kansainvälisiin hankkeisiin sekä edistetään huoltovarmuutta.

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitykseen sisältyvän pöytäkirjan ja lain hyväksymisellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon. Esitys voidaan toteuttaa puolustusministeriön nykyisten määrärahojen ja valtioneuvoston antamien kehyspäästösten puitteissa.

Pöytäkirjan perusteella käynnistyvällä ensimmäisellä hankkeella olisi vain vähäisiä välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Voidaan arvioida, että osallistuvan henkilöstön palkka- ja matkakulut sekä mahdollisen luovutetun tiedon arvo hankesopimuksen perusteella käynnistettävän ensimmäisen hankkeen ajalta on maata kohden noin 800 000 euroa. Tautatiedon lisäksi tämä vastaa Suomessa noin kahden henkilötyövuoden panosta vuodessa matkakuluineen.

Ohjelman myöhemmissä vaiheissa olevien hankkeiden kustannusten osalta rahoitus pyrittäisiin sisällyttämään kyseisten vuosien talousarvioon.

Ohjelmalla tavoitellaan kuitenkin myös tulevaisuudessa aikaansaattavia kustannushyötyjä. Resurssien käyttöä voidaan tehostaa ja harjoittaa puolustusmateriaaliyhteistyötä muiden asiasta kiinnostuneiden maiden kanssa.

4.2 Vaikutukset yritysisiin

Ohjelman alkuvaiheessa pääpaino on viranomaisten yhteistyössä. Osallistumisella on kuitenkin jatkossa merkitystä myös kotimaisille ohjelmistoradioalan teknologiaan liittyville yrityksille. Mukanaolo ohjelmassa parantaa välillisesti myös suomalaisten alan yritysten mahdollisuuksia olla mukana aktiivisena toimijana myös teknologian jatkokehityksessä.

Mahdollisimman aikaisella osallistumisella yhteistyöhön voidaan parhaiten vaikuttaa tulevan aaltomuodon teknologiaratkaisuihin, jotka saattavat merkittävästi edistää myös kansallisen teollisuuden osallistumismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Suomessa ohjelman käytännön toteutuksesta vastaa pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto ja puolustusvoimien teknillinen tutkimuslaitos. Esityksellä ei ole vaikutusta viranomaisten tehtäviin tai keskinäisiin toimivaltasuhteisiin.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Suomalaisosallistuminen tähtää konkreettisiin yhteentoimivuus- ja teknologiahyötyihin ohjelmistoradioteknologian alalla. Ohjelmistoradioaihepiirin osaamista täydentävänä hanke on Suomen intressissä ja laajentaa tietopohjaa ja tiedon vaihdon mahdollisuuksia. Ohjelma laajentaa mahdollisuuksia meneillään olevaan kansainväliseen yhteistyöhön. Koska ohjelmistoradioteknologialla on liittyviä myös siviiliviestiliikenteen kehittymiseen, alan osaamisen kehittäminen voi heijastua myös kaksikäyttö- ja siviiliteknologian alalle ja laajempaan tieteelliseen tutkimustoimintaan radioviestinnän alalla.

5 Asian valmistelu

Vuonna 2007 Yhdysvaltain puolustushallinto kutsui Australian, Iso-Britannian, Italian, Ranskan, Ruotsin, Saksan ja Suomen keskustelemaan mahdollisesta ohjelmistoradioaaltomuotoyhteistyöstä tavoitteenaan aikaan saada yhteinen aaltomuotomäärittely ja myöhemmin myös mahdollinen yhteinen aaltomuotototeutus.

Pöytäkirjaa koskevat neuvottelut käytiin osapuolten kesken syksyn 2008 ja kevään 2009 aikana. Suomen puolelta neuvotteluihin osallistuivat pääesikunnan ja puolustusvoimien teknisen tutkimuslaitoksen edustajat.

Suomi allekirjoitti pöytäkirjan 29 päivänä kesäkuuta 2009 Helsingissä.

Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä. Esitysluonnoksesta on saatu lausunto ulkoasiainministeriöltä ja oikeusministeriöltä. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Pöytäkirjan sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Johdanto. Pöytäkirjan johdanto sisältää toteutuksen puolustustarvikkeiden yhteentömmivyyden tuomista eduista ja keskinäisestä tarpeesta tehostaa yhteistoimintaa hyödyntämällä kehitteillä olevaa sotilasviestintäteknologiaa.

I jakso. Termien ja lyhenteiden määritelmät. Jaksossa määritellään keskeisimmät pöytäkirjassa käytetyt termit ja lyhenteet. Jaksossa määritellään muun muassa, mitä tarkoitetaan turvallisuusluokitellulla tai turvallisuusluokittelemattomalla tiedolla. Koska määritelmät voivat vaikuttaa välillisesti pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, ne edellyttävät eduskunnan hyväksymistä (PeVL 6/2001 vp).

II jakso. Tavoitteet. COALWNW-ohjelman tavoitteena on luoda yleiset periaatteet, joita sovelletaan pöytäkirjan mukaisten hankkeiden käynnistämiseen, toteuttamiseen ja hallintoon.

Kustakin COALWNW-ohjelman toteuttamisvaiheesta tehdään pöytäkirjan mukainen hankesopimus osallistuvien maiden välillä. Hankesopimukseen sisällytetään määräykset sopimuksen tavoitteista, toiminnan laajuudesta, tehtävänjaoista, talousjärjestelyistä ja turvallisuusluokituksista sekä tarvittaessa muita määräyksiä.

Ne osapuolet, jotka eivät allekirjoita hankesopimusta, eivät saisi siihen perustuvia etuja, ja ne katsotaan kolmansiksi osapuoliksi hankesopimuksen osapuoliin nähden.

COALWNW-ohjelma toteutetaan kolmessa vaiheessa

III jakso. Toiminnan laajuus. Jaksossa kuvataan ohjelmaan sisältyvät tehtävät, jotka liittyvät COALWNW-aaltomuodon suunnitteluun, kehittämiseen, yhteentömmivyyden vaatimusten laatimiseen, tekniikkaan ja testaukseen sekä varmentamiseen.

Tehtävänä on COALWNW-aaltomuodon suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi kehitetään yhteinen kokoonpanon hallintamenettely ja tehdään testaus- ja varmennusteknistä yh-

teistyötä koko ohjelman ajan. Yhteinen testaus suoritetaan sovituisissa kehitysvaiheissa. Osapuolet päättävät yhteisistä turvallisuustestauksen suunnitelmista, tekniikasta ja varmentamisvaatimuksista.

COALWNW-tuotteen yhteentömmivyyden varmistamiseksi tehdään koekäyttöä, kokeiluja ja testejä kunkin hankkeen sovituisissa vaiheissa.

Kun COALWNW-aaltomuodon suunnittelu, kehittäminen ja sertifiointi on saatettu onnistuneesti päätökseen, tarkistetaan hankkeen yksityiskohtaiset määrittelyt ja toimitetaan ne Natolle harkittaviksi Naton standardointisopimukseksi.

IV jakso. Hallinto (organisaatio ja tehtävät). Ohjelmaa johtaa ja hallinnoi organisaatio, joka koostuu ohjauskomiteasta ja COALWNW-ohjelman virtuaalisesta hanketoimistosta. Hankesopimuksella olisi oma ohjauskomitea. Kukin osapuoli nimeäisi hallintoelimiin edustajansa ja tälle varahenkilön. Jaksossa määrättäisiin näiden hallintoelinten tehtävistä.

Ohjauskomitean tehtävänä olisi pöytäkirjan valvonta johtotasolla, pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten muuttamista koskevien ehdotusten käsittely, ohjelman turvallisuusnäkökohtien valvonnan ylläpitäminen, ehdotusten tekeminen uusista osapuolista sekä sallittujen myyntien ja siirtojen seuranta.

Myös hankesopimuksella olisi oma ohjauskomiteansa, joka muun muassa hyväksyisi hankesopimuksen toiminta- ja vaihesuunnitelman, valvoisi hankkeen toteutumisen etenemistä ja hankesopimuksen taloudellista tilannetta, varmistaisi hankkeelle kansalliset voimavarat ja rahoituksen.

V jakso. Taloutta koskevat määräykset. Pöytäkirjaan perustuvissa hankesopimuksissa määrätään yksityiskohtaisesti yksittäisen hankkeen talousjärjestelyistä, hankkeen kokonaiskustannuksista ja kunkin osapuolten kustannusosuudesta.

Kukin osapuoli vastaa tasapuolisella osuudella kaikista rahallisista kustannuksista ja muista kustannuksista, jotka aiheutuvat kunkin hankesopimuksen mukaisista tehtävistä.

Kukin osapuoli saa tasapuolisen osuuden hankkeen tuloksista. Kustannuksiin sisältyvät osapuolten hankehenkilöstön palkat, matkakulut ja päivärahat. Yksinomaan osapuolen kansallisista vaatimuksista johtuvista kustannuksista vastaa osapuoli itse.

VI jakso. *Sopimuksia koskevat määräykset.* Jaksossa käsitellään hankesopimuksia, jotka osapuolet tekevät pöytäkirjan mukaisen tehtävän suorittamiseksi. Tällaiset sopimukset tehdään noudattaen sopimuksen solmivan osapuolen kansallisia lakeja, määräyksiä ja menettelyitä. Kun osapuoli tekee yksin sopimuksen pöytäkirjan mukaisen tehtävän suorittamisesta, se vastaa yksin sopimuksen tekemisestä, eikä muilla osapuolilla ole tällaisesta sopimuksesta johtuvia vastuita.

Jaksossa määrätään, että osapuolen on sisällytettävä mahdollisiin sopimuksiinsa asianmukaiset määräykset pöytäkirjan vaatimusten täyttämiseksi, erityisesti 6.4 ja 6.5 kappaleen mukaiset vientivalvontamääräykset.

Osapuolen on vaadittava toimeksisaajaa sisällyttämään vastaavat määräykset omiin alihankintasopimuksiinsa. Kukin osapuolen on myös velvoitettava toimeksisaajat oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä muiden osapuolten luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun kuin pöytäkirjassa tai siihen perustuvissa hankesopimuksissa sallittuihin tarkoituksiin. Jakso sisältää myös tarjouspyyntö- ja tarjousvaihetta koskevat vastaavat määräykset mahdollisten toimeksisaajien ja alihankkijoiden osalta.

Muut määräykset koskevat muun muassa tiedottamista muille osapuolille mahdollisista kasvaneista kustannuksista, aikataulun viivästymisistä tai suoritusongelmista.

Jakso asettaa Suomen puolustusministeriölle veloitteita sen hankkeessa solmimien yksityisoikeudellisen sopimusten osalta. Jaksossa edellytetään oikeudellista sitovuutta (legally binding), millä tarkoitetaan että solmittavien sopimusten on oltava sitovia ja niiden mahdollisissa rikkomustapauksissa toimeksisaaja on voitava saattaa sopimusrikkomuksesta vastuuseen.

VII jakso. *Työosuudet.* Jaksossa määrätään, että osapuolet eivät aseta työosuuksia tai muuta tuotannollista tai kaupallista vasti-

ketta koskevia vaatimuksia, jotka eivät ole pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisia.

VIII jakso. *Hankemateriaali.* Jaksossa määrätään hankemateriaalin eli hankkeessa yhteisesti hankitun tai käytettäväksi luovutetun materiaalin, varusteiden, lopputuotteiden, alajärjestelmien, komponenttien, erikoistyövälineiden tai testauslaitteiden kunnossapitämisestä, luovuttamisesta, vastaanottamisesta ja palauttamisesta takaisin luovuttajalle.

Osapuolet sitoutuvat pitämään hankemateriaalin hyvässä ja käyttökelpoisessa kunnossa. Hankemateriaalin vastaanottanut osapuoli palauttaa sen luovuttaneelle osapuolelle yhtä hyvässä kunnossa kuin se on vastaanotettu, lukuun ottamatta odotettavissa olevaa tavanomaista kulumista. Jos hankemateriaali on vahingoittunut tai kulunut yli edellä kuvatun, on vastaanottanut osapuoli velvollinen maksamaan kunnostamisesta aiheutuneet kustannukset. Menetetystä hankemateriaalista vastaanottaneet osapuolet maksavat luovuttaneelle osapuolelle jälleenhankintahinnan, joka lasketaan luovuttaneen osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaan.

Vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 2 § sääntelee julkisyhteisöjen vahingonkorvausvastuuta. Hankemateriaalia koskeva jakso kuuluu täten lainsäädännön alaan.

IX jakso. *Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö.* Jaksossa määrätään hankkeessa tuotetun tiedon ja taustatiedon luovuttamisesta ja käytöstä sekä tiedon siirtoon sovellettavista vientivalvontamääräyksistä. Lisäksi jaksossa on määräykset teollis- ja tekijänoikeuksien alaisen tiedon käsittelemisestä sekä hankkeessa syntyneistä keksinnöistä ja patenttioikeuksien käytöstä.

Pöytäkirjan mukaan hanketietoa siirrettäessä noudatetaan luovuttaneen osapuolen sovellettavia vientivalvontasäännöksiä ja -määräyksiä. Pöytäkirjan 9.1.2. kohdassa tarkoitetuista vientivalvontamääräyksistä säädetään puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa (242/1990) sekä kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa (562/1996).

Vientivalvonnan alaisen tiedon suojaamista ja luovuttamista koskevat pöytäkirjan määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjassa immateriaalioikeuksia käsitellään termin laajassa merkityksessä. Teollis- ja tekijänoikeuksien määritelmässä viitataan Maailman kauppajärjestön sopimuksen teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista (WTO:n perustamissopimuksen liitesopimus 1C, SopS 4-5/1995) immateriaalioikeuksia koskevaan määritelmään. Immateriaalioikeuksia koskevat järjestelyt voivat olla myös luonteeltaan sopimustenvaraisia järjestelyjä, jotka eivät nauti lainsäädäntöön perustuvaa suojaa.

Pöytäkirjan 9.8 kappaleessa määrätään hankkeissa syntyneistä keksinnöistä ja patenteista. Immateriaalioikeuksien suojasta säädetään muun muassa patenttilaissa (550/1967) ja tekijänoikeuslaissa (404/1961). Yksinoikeuksien suojasta säädetään Suomessa lailla, joten määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat siten eduskunnan hyväksynnän.

Pöytäkirjan IX jaksossa todetaan että hanketiedon osalta kansalliset tietosuojasäännöt ja säädökset ovat etusijalla.

X jakso. *Valvottu turvallisuusluokittelu-*
tion tieto. Jakso sisältää määräykset turvallisuusluokittelumattoman tiedon käsittelystä, käytöstä, luovuttamisesta ja valvonnasta.

Pöytäkirjan määritelmän mukaan valvotun turvallisuusluokittelumattoman tiedon saatuutta ja jakelua rajoitetaan sovellettavien kansallisten säädösten tai määräysten mukaan. Tällaista tietoa voi olla tieto, jonka turvallisuusluokitus on poistettu mutta jota valvotaan edelleen.

Koska pöytäkirjan mukaisesti Suomeen annettava tieto ei ole lähettäjävaltiossa turvallisuusluokiteltua tietoa, sen salassapitoon ja käsittelyyn ei voida soveltaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia. Pöytäkirjan mukaan sen mukaisesti saadun tiedon käyttöön ja edelleen luovuttamiseen liittyy kuitenkin selkeitä rajoituksia. Suomessa asiakirjat ovat perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädetyn pääsäännön mukaan julkisia. Asiakirjan julkisuuden rajoittaminen on mahdollista välttämättömistä syistä lailla. Jaksoon sisältyvät määräykset kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

XI jakso. *Vierailut laitoksissa.* Osapuolet sallivat muiden osapuolten työntekijöiden tai muiden osapuolten toimeksisaajien työnteki-

jöiden vierailut valtioidensa laitoksissa, virastoissa ja laboratorioissa sekä toimeksisaajien toimitiloissa. Vierailijoiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen turvallisuusmääräyksiä. Jakso sisältää määräykset vierailijoille annettavan tiedon käsittelystä, vierailupyynnöistä sekä menettelystä, jota noudatetaan toistuvissa vierailuissa.

Pöytäkirjassa määritellyt velvoitteet pääsystä laitokseen koskisivat myös yksityisiä yrityksiä, jotka toimivat viranomaisen toimeksiannosta. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista viranomaisten ja elinkeinonharjoittajien toimitiloihin. Henkilöiden taustan selvittämisestä turvallisuus selvityksen avulla säädetään turvallisuus selvityksistä annetussa laissa (177/2002). Jakso sisältää siten velvoitteita, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

Koska kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voitaisi soveltaa pöytäkirjassa tarkoitettuihin vierailuihin, voimaansaattamislain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi nimenomainen säännös siitä, että viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia pöytäkirjassa tarkoitettuihin vierailuihin sovellettaisiin vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

XII jakso. *Turvallisuus.* Osapuolten tarkoituksena on toteuttaa pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukainen ohjelma turvallisuusluokittelumattomalla tasolla. Pöytäkirjaa täytäntöön pantaessa ei luovutetaisi eikä tuotettaisi turvallisuusluokiteltua tietoa.

XIII jakso. *Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille.* Hankkeessa syntyneen tiedon tai sen perusteella tuotetun tiedon myyminen, tai luovuttaminen kolmannelle osapuolelle edellyttää osapuolten hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Luovutettua materiaalia tai tietoa ei saa siirtää edelleen eikä käyttää muihin kuin osapuolten yksilöimiin tarkoituksiin. Myös muiden osapuolten luovuttaman hankemateriaalin tai taustatiedon myyminen, luovuttaminen tai siirtäminen edellyttää luovuttajien hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Erityistapauksissa myynti ja

siirto ovat mahdollisia ilman muiden osapuolten ennakkosuostumusta.

Kuten edellä todetaan, Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö. Luottamuksellisen, suojattavan ja turvallisuusluokitellun materiaalin ja tiedon suojaamista ja luovuttamista koskevat pöytäkirjan määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan.

XIV jakso. Vastuut ja vaateet. Vahingonkorvausvaatimukset käsitellään noudattaen osapuolten sovellettavien monenvälisten tai kahdenvälisten sopimusten määräyksiä. Muissa tapauksissa, hankemateriaalin menettämistä tai vahingoittumista koskevia vaatimuksia lukuun ottamatta, osapuolet luopuvat kaikista henkilöstönsä henkilövahinkoja tai kuolemaa, omaisuutensa vahingoittumista tai menettämistä koskevista muihin osapuoliin kohdistuvista vaateista, jotka perustuvat muiden osapuolten henkilöstön aiheuttamiin vahinkoihin.

Jos kuitenkin osapuolet keskenään katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallisesta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, vastuukustannuksista vastaa kyseinen osapuoli yksin.

Muun henkilön esittämät vaateet, jotka koskevat osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön aiheuttamia henkilövahinkoja tai kuolemaa tai omaisuuden vahingoittumista tai menettämistä, käsittelee tarkoituksenmukaisiin osapuoli siten kuin osapuolet keskenään päättävät. Kuluista, joihin vahingonkärsineen katsotaan olevan oikeutettu, vastaavat osapuolet sovellettavassa hankesopimuksessa määriteltyjen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suorituksiensa mukaisessa suhteessa. Jos kuitenkin osapuolet keskenään katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallisesta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, vastuukustannuksista vastaa kyseinen osapuoli yksin.

Jos henkilö tai yhteisö, joka ei kuulu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstöön, vahingoittaa yhteisesti hankittua materiaalia eikä korvausta tästä vahingosta saada kyseiseltä henkilöltä tai yhteisöltä, osapuolet vastaavat korvauskustannuksista sovellettavassa hankesopimuksessa määriteltyjen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suoritustensa mukaisessa suhteessa.

Pöytäkirjan mukaisesti tehtyyn hankesopimukseen perustuvat vaateet ratkaistaan hankesopimuksen määräyksiä noudattaen. Toimeksisaajien työntekijöitä ja edustajia ei katsota osapuolen siviilihenkilöstöksi.

XV jakso. Uusien osapuolten osallistuminen. Osapuolten keskinäinen suostumus on edellytyksenä neuvottelujen aloittamiselle järjestelyistä uusien osapuolten kanssa. Uusien osapuolten liittyminen ohjelmaan edellyttää pöytäkirjan muuttamista.

XVI jakso. Tullit, verot ja vastaavat maksut. Tulleja, tuonti- ja vientiveroja, arvonlisäveroa ja vastaavia maksuja hallinnoidaan kunkin osapuolen lakien ja määräysten mukaisesti. Jos voimassa olevat kansalliset lait ja määräykset sen sallivat, osapuolet pyrkivät varmistamaan, ettei tämän ohjelman mukaisesti suoritettavan työn yhteydessä määrätä helposti tunnistettavia tulleja, tuonti- ja vientiveroja ja vastaavia maksuja tai tuonnin ja viennin määrällisiä tai muita rajoituksia.

Osapuolet varmistavat parhaansa mukaan, että tulleja, tuonti- ja vientiveroja, arvonlisäveroa ja vastaavia maksuja hallinnoitaessa edistetään tämän ohjelman mukaisen työn suorittamista tehokkaasti ja taloudellisesti. Jos tulleja, tuonti- ja vientiveroja tai vastaavia maksuja kannetaan, se osapuoli, jonka valtiossa ne kannetaan, vastaa näistä kustannuksista sen osuuden lisäksi, joka sillä on hankkeen kustannuksista.

Euroopan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta tullien osalta. EU:n jäsenvaltio voi säätää tullittomuudesta tai päättää tullittomuuden myöntämisestä vain yhteisön lainsäädännön nojalla ja sen puitteissa.

Kaikkiin Euroopan unionin alueelle tuotaviin tavaroihin sovelletaan yleensä yhteisen tullitariffin tulleja EY:n perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Tullittomuudesta säädetään yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa

(ETY) N:o 918/83 sekä tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 150/2003.

Ensin mainitussa neuvoston asetuksessa määritellään ne tapaukset, joissa myönnetään tullittomuus tuotaessa tavaroita Euroopan unionin alueelle tai vietäessä tavaroita Euroopan unionin ulkopuolelle. Jälkimmäisellä asetuksella vapautetaan sen liitteessä luetellut aseet ja puolustustarvikkeet tuontitulleista. Pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvan hankinnan tullittomuus voi perustua edellä mainittuihin asetuksiin, jos hankinta ei ole tullitariffin mukaan tulliton. Puolustusmateriaalia ei voida vapauttaa arvonlisäverosta yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY nojalla.

Pöytäkirjan tulleja ja veroja koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja ne on eduskunnan hyväksyttävä.

Pöytäkirjan mukaiseen ohjelmaan ei lähtökohtaisesti sisälly sellaista maahantuontia Suomeen tai maastavientiä Suomesta, jonka yhteydessä tulisi kantaa tulleja, veroja tai vastaavia maksuja. Jos niitä kuitenkin perittäisiin, katettaisiin nämä kustannukset vuosittain valtion talousarviossa myönnettävillä, puolustusministeriön hallinnonalan kehyksiin sisältyvillä määrärahoilla.

XVII jakso. Riitojen ratkaiseminen. Jaksoissa on määräykset riitojen ratkaisemisesta. Pöytäkirjaa ja siihen perustuvia hankesopimuksia täytäntöön pantaessa syntyvät tai niihin liittyvät riidat osapuolten välillä ratkaistaan yksinomaan neuvotteluilla osapuolten kesken, eikä niitä saateta kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen eikä muun henkilön tai yhteisön ratkaistavaksi.

Määräykset merkitsevät sovitteluratkaisua, joka ei olisi riidan toista osapuolta tai Suomea sitova. Määräykset eivät näin ollen kuulu lainsäädännön alaan.

XVIII jakso. Muuttaminen, luopuminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo. Pöytäkirja tulee voimaan kahden osapuolen allekirjoitettua sen. Pöytäkirja on voimassa kymmenen vuotta.

Osapuolten välillä tehtäisiin hankesopimus COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan mukaisesti. Pöytäkirjan määräykset sisällytettäisiin hankesopimukseen viittauksin.

Pöytäkirjaan perustuva hankesopimus sisältäisi määräyksiä, jotka olisivat luonteeltaan teknisiä eikä niissä määrättäisi eduskunnan toimivaltaan kuuluvista asioista. Hankesopimuksen allekirjoittaisi puolustusministeriö oman toimivaltansa rajoissa ja määrärahojensa puitteissa.

Hankesopimuksen malli on otettu pöytäkirjan liitteeksi A.

Hankesopimukseen kirjattaisiin hankkeen tavoitteet, hankkeessa suoritettavat työt, osapuolten tehtävänjako ja yhteiset tehtävät, hankkeen toteuttamisaikataulu vaiheittain, tiedot kansallisista hankejohtajista, hankkeeseen kuuluvien tehtävien suorituskustannusten ylärajat sekä mahdolliset sopimuksia koskevat järjestelyt.

Hankesopimuksessa määriteltäisiin ne hankesopimuksessa käytettävät termit, joita ei määritellä pöytäkirjassa.

Jos pöytäkirjan jakson, mahdollisen hankesopimuksen ja sen pöytäkirjaan perustuvan liitteen välillä on ristiriita, sovelletaan kyseistä pöytäkirjan jaksoa.

Pöytäkirjaa ja pöytäkirjaan perustuvaa hankesopimusta voidaan muuttaa osapuolten kirjallisella sopimuksella.

2 Lakiehdotuksen perustelut

Laki Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne pöytäkirjan määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan edellä yksityiskohtaisten perustelujen yhteydessä ja jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää pöytäkirjan mukaisesti vaihdettujen ja tuotettujen tietojen salassapitoa, salassa pidettävien tietojen luovuttamista sekä vierailujen järjestämistä koskevat sään-

nökset. Säännökset ovat tarpeen sen vuoksi, että pöytäkirjan mukaan luovutettavat tiedot eivät ole turvallisuusluokiteltuja, minkä vuoksi kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annettua lakia ei voida suoraan soveltaa.

Pykälän 1 momentin nojalla pöytäkirjassa tarkoitettua kehittämistyötä varten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan.

Pöytäkirjan määräykset edellyttävät sen puitteissa vaihdettujen ja tuotettujen tietojen tehostettua suojaa, minkä vuoksi ja kun kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista koskevaa lakia ei voida soveltaa mainittuihin tietoihin, voimaansaattamislain 2 §:n 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi asiasta nimenomainen säännös.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa pöytäkirjassa tarkoitettua toimintaa varten pöytäkirjan osapuolille asiakirjoja ja tietoja.

Pykälän 3 momentin mukaan viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia pöytäkirjassa tarkoitettut vierailut sovelletaan vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvaluusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 18 §:ssä säädetään vierailusta kansainvälisen tietoturvaluusvelvoitteen toteuttamiseksi.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin pöytäkirja tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Pöytäkirjan XVIII jakson 18.7. kappaleen mukaan pöytäkirja tulee voimaan kahden osapuolen allekirjoitettua sen ja on voimassa kymmenen vuotta. Sellaiseen osapuoleen nähden, joka on allekirjoittanut pöytäkirjan sen voimaantulon jälkeen, ei pöytäkirjan aiemmin allekirjoittaneilla osapuolilla ole vastuuta, eikä tällä pöytäkirjan myöhemmällä osapuolella ole tämän pöytäkirjan mukaisia

vastuita tai etuja ennen kuin se on allekirjoittanut pöytäkirjan.

Koska pöytäkirja sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, eduskunnan hyväksyminen on sen voimaantulon edellytyksenä Suomessa. Tämän vuoksi Suomen allekirjoituksen yhteyteen sisällytettiin maininta siitä, että Suomen puolustusministeriö ilmoittaa kaikille osapuolille, kun pöytäkirjan voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet, mukaan lukien eduskunnan hyväksyminen, on toteutettu. Pöytäkirja tulee voimaan ilmoituksessa mainittuna päivänä. Tarkoituksena on, että pöytäkirja tulee voimaan päivänä, joka seuraa 30 päivän kuluttua Suomen ilmoituksen allekirjoittamisesta.

Jos kahdentoista kuukauden kuluessa pöytäkirjan voimaantulosta osapuolet eivät ole allekirjoittaneet pöytäkirjaa, pöytäkirjan allekirjoittaneet osapuolet ryhtyvät välittömästi neuvottelemaan pöytäkirjan muuttamisesta osapuolten odotetun määrän vähenemisen edellyttämällä tavalla. Pöytäkirjan voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella.

Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun pöytäkirja tulee voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Pöytäkirjan englanninkielinen nimike on ”Memorandum of Understanding”, jota yleensä käytetään asiakirjoista, joilla ei ole tavoiteltu oikeudellista sitovuutta. Asiakirjan nimikkeen muuttamisesta muotoon ”Agreement” keskusteltiin sopimusneuvottelujen aikana. Yhdysvaltojen puolelta nimikkeen muuttamiseen ei kuitenkaan suostuttu.

Asiakirjassa ei ole todettu selkeästi sen oikeudellista sitomattomuutta. Asiakirjalla pyritään sääntelemään myös asioita, joita ei voitaisi tehokkaasti järjestää Suomen oikeusjärjestelmässä oikeudellisesti sitomattomalla asiakirjalla.

Valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 32 ja 33/1980) mu-

kaan asiakirjan nimikkeellä ei kuitenkaan ole ratkaisevaa merkitystä harkittaessa sitä, onko kyseessä oikeudellisesti sitova asiakirja, vaan tämä ratkaistaan asiakirjan sisällön perusteella. Aiemmasta vastaavanlaisesta menettelystä Suomessa voidaan mainita esimerkiksi yhteistyöpöytäkirjat Yhdistyneiden Kansakuntien ja Suomen välillä voimavarojen antamisesta Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioihin Etiopiassa ja Eritreassa (UNMEE; HE 4/2003 vp), Libanonissa (UNIFIL; HE 171/2006 vp) sekä Keski-Afrikan tasavallassa ja Tshadissa (MINURCAT, HE 86/2009 vp).

Arvioon pöytäkirjan valtiosopimusluonteesta on edelleen vaikuttanut Yhdysvaltain neuvottelijoiden kanta siitä, että Yhdysvallat katsoo asiakirjan olevan kansainvälisoikeudellisesti sitova sopimus. Asiakirjalla on kansainvälisoikeudellinen sitovuus ja sillä sidotaan valtioiden hallitukset.

Edellä sanottu huomioon ottaen pöytäkirjaa ei esitetä käsiteltäväksi Suomessa kansainvälisenä hallintosopimuksena taikka oikeudellisesti sitomattomana pöytäkirjana. Sen sijaan pöytäkirja ehdotetaan käsiteltäväksi perustuslain 93—95 §:ssä säädettyllä tavalla valtiosopimuksena, jonka hyväksyminen tulisi tapahtua eduskunnan myötävaikutuksella, koska asiakirja sisältää jäljempänä selostetuin tavoin lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla.

Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai

sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

Määritelmät

Pöytäkirjan I jaksossa määritellään pöytäkirjassa käytettyjä keskeisiä termejä ja lyhennejä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos sopimuksessa määritellyt käsitteet koskevat lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, määritelmät vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten sisältöön ja soveltamiseen, ja kuuluvat siksi itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp, PeVL 24/2001 vp ja PeVL 48/2004 vp).

Pöytäkirjan I jaksoon sisältyvistä määritelmistä turvallisuusluokiteltua tietoa, valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa, teollis- ja tekijänoikeuksia, patenttia ja hankekeksintöä koskevat määritelmät kuuluvat edellä mainituin perustein lainsäädännön alaan.

Tietojen julkisuus ja tietoturvasuus

Pöytäkirjan jaksossa XII (Turvallisuus) määrätään, että pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukainen ohjelma toteutetaan turvallisuusluokittelemattomalla tasolla. Pöytäkirjaa täytäntöön pantaessa ei luovuteta eikä tuoteta turvallisuusluokiteltua tietoa.

Pöytäkirjan IX jaksossa (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) asetetaan rajoituksia hanketiedon luovuttamiselle ja käytölle. Jaksossa määrätään että hanketiedon osalta kansalliset tietoturvasuus säännökset ja -määräykset ovat etusijalla.

Pöytäkirjan XIII jaksossa (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määrätään hankkeen aikana syntyneen tiedon suojaamisesta ja luovuttamisesta. Jaksossa asetetaan rajoituksia tiedon luovuttamiselle kolmannelle. Jaksossa edellytetään hankkeen tulos- ja taustatiedon luovuttamiselle kolmannelle osapuolten hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta.

Jokaisella on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Julkisuutta voidaan ra-

joittaa lailla vain välttämättömien syiden vuoksi. Viranomaisten asiakirjat ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 1 §:n mukaan julkisia Lain 24 §:n 1 momentissa on yleiset säännökset asiakirjojen salassapidosta. Kansainväliseen yhteistyöhön liittyvästä turvallisuusluokiteltujen tietoaineistojen salassapidosta ja käsittelystä säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa. Koska pöytäkirjan mukaan luovutetaan muuta kuin turvallisuusluokiteltua tietoa, pöytäkirjan nojalla luovutettavaan ja vastaanotettavaan tietoon ei voitaisi soveltaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia, vaikka pöytäkirjassa olevat velvoitteet ovat laajempia kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Voimaansaattamislakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nimenomainen asiasisältöinen säännös siitä, että pöytäkirjassa tarkoitettua kehittämistyötä varten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan. Lisäksi voimaansaattamislain 2 §:n 2 momentissa säädettäisiin, että Suomen viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa pöytäkirjassa tarkoitettua toimintaa varten pöytäkirjan osapuolille asiakirjoja ja tietoja.

Pöytäkirjan XI jaksossa (Vierailut laitoksissa) määrätään vierailijoille tehtävistä turvallisuus selvityksistä ja turvallisuusmääräysten noudattamisesta.

Suomessa turvallisuus selvityksen kohteena olevista henkilöistä sekä selvityksessä sovellettavasta menettelystä säädetään turvallisuus selvityksistä annetussa laissa.

Jaksossa on määräykset osapuolten velvollisuudesta sallia muiden osapuolten työntekijöiden tai muiden osapuolten toimeksisaajien työntekijöiden vierailut valtioidensa laitoksissa, virastoissa ja laboratorioissa sekä toimeksisaajien toimitiloissa edellyttäen, että kyseiset osapuolet sallivat nämä vierailut ja että työntekijöillä on tarvittavat ja asianmukaiset todistukset turvallisuus selvityksistä sekä tiedonsaantitarve.

Määräys luo välillisesti myös yksityisille tilausten saajille velvollisuuden sallia vierailut omiin toimitiloihinsa. Tässä suhteessa on otettava huomioon perustuslain 80 §, jonka mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Tämän säännöksen nojalla olisi perusteltua, että määräyksen mukaisesta, myös luonnollista henkilöä koskevasta velvoitteesta tulisi säätää lailla.

Vastaavankaltaisista velvoitteista säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa. Sen vuoksi voimaansaattamislakiin on otettu viittaussäännös kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ään, jossa säädetään kansainvälisen toimielimen ja sopimusvaltioiden edustajien vierailuista.

Edellä kuvatut tietoturvallisuutta koskevat pöytäkirjan määräykset kuuluvat näin ollen lainsäädännön alaan ja edellyttävät eduskunnan hyväksymistä.

Immateriaalioikeudet

Pöytäkirjan teollis- ja tekijänoikeuksien määritelmässä viitataan Maailman kauppajärjestön teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen immateriaaliomaisuutta koskevaan määritelmään.

Pöytäkirjan 9.8. kappaleessa määrätään hankkeissa syntyneistä keksinnöistä ja patenteista.

Immateriaalioikeuksien suojasta säädetään muun muassa patenttilaissa (550/1967) ja tekijänoikeuslaissa (404/1961).

Yksinoikeuksien suojasta säädetään Suomessa lailla, joten määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat siten eduskunnan hyväksynnän.

Vientivalvontamääräykset

Puolustustarvikkeiden vientivalvonnasta säädetään puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa. Puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetulla asetuksella (108/1997) ja puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun asetuksen täytäntöönpanosta annetulla puolus-

tusministeriön päätöksellä (192/1997) annetaan tarkemmat säännökset siitä, mitä tuotteita pidetään laissa tarkoitettuina puolustustarvikkeina sekä niihin liittyvänä teknologiana ja tietotaitona.

Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta säädetään kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa. Kaksikäyttötuotteista vientirajoitusten kohteena ovat lain 2 §:ssä mainitut tuotteet. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta säädetään lisäksi kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientiä koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1334/2000 ja neuvoston yhteisessä toiminnassa tiettyihin sotilaallisiin lopukäyttöihin liittyvän teknisen avun valvonnasta (2000/401/YUTP), jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 14 artiklan perusteella. Edellä mainitun lain tai neuvoston asetuksen nojalla valvonnanalaisen kaksikäyttötuotteen vienti ja yhteisötoimitus on sallittu vain luvan perusteella. Lain mukaan lupa voidaan jättää myöntämättä muun muassa jos tavara tai palvelu on tuotu Suomeen jälleenvientirajoituksen tai –kielloin.

Pöytäkirjan IX jaksossa määrätään hanketiedon luovuttamisesta ja käytöstä sekä tiedon siirtoon sovellettavista vientivalvontamääräyksistä. Myynneistä ja siirroista kolmansille osapuolille määrätään XIII jaksossa. Nämä määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat näin eduskunnan hyväksynnän.

Vahingonkorvaukset ja vaateet

Pöytäkirjan XIV jakso sisältää vahingonkorvauslain alaan kuuluvia määräyksiä.

Suomessa julkisyhteisön vastuusta säädetään vahingonkorvauslain 3 luvussa. Julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon.

Pöytäkirjan määräykset, jotka koskevat henkilövahinkoja, kuolemaa tai omaisuuden vahingoittumista, rajoittavat valtion vahingonkorvausvastuuta ja koskevat asioita, joista Suomessa säädetään lailla. Määräykset edellyttävät siten eduskunnan hyväksymistä.

Tullit, verot ja vastaavat maksut

Pöytäkirjan XVI jaksossa on tulleja, veroja ja vastaavia maksuja koskevia määräyksiä. Euroopan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta tullien osalta. EU:n jäsenvaltio voi säätää tullittomuudesta tai päättää tullittomuuden myöntämisestä vain yhteisön lainsäädännön nojalla ja sen puitteissa. Näitä säännöksiä on yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/83 sekä tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 150/2003. Pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvan hankinnan tullittomuus voi perustua edellä mainittuihin asetuksiin, jos hankinta ei tullitariffin mukaan ole tulliton.

Arvonlisäverojärjestelmästä säädetään neuvoston direktiivissä 2006/112/EY. Puolustusmateriaalia ei voida vapauttaa arvonlisäverosta.

Pöytäkirjan tulleja, veroja ja muita maksuja koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat näin ollen eduskunnan hyväksymisen.

4.2 Käsittelyjärjestys

Edellä sanotuilla perusteilla pöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Pöytäkirja voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislainsiksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyksityksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi 29 päivänä kesäkuuta 2009 Suomen hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön, Australian puolustusministeriön, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriön, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministerin, Italian tasavallan puolustusministeriön, Ranskan tasavallan puo-

lustusministerin, Ruotsin puolustusvoimien ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriön välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan.

Koska pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen, Amerikan yhdysvaltojen, Australian, Espanjan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin, Italian, Ranskan, Ruotsin ja Saksan välillä ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Ohjelmistoradioteknologiaa koskevasta COALWNW-ohjelmasta Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2009 Suomen hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön, Australian puolustusministeriön, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriön, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministerin, Italian tasavallan puolustusministerin, Ranskan tasavallan puolustusministerin, Ruotsin puolustusvoimien ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriön välillä tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Edellä 1 §:ssä tarkoitetun pöytäkirjan mukaisesti siinä tarkoitettua kehittämistyötä var-

ten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan.

Suomen viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa pöytäkirjassa tarkoitettua toimintaa varten pöytäkirjan osapuolille asiakirjoja ja tietoja.

Viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia pöytäkirjassa tarkoitettua vierailua sovelletaan vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvasuhteista annetun lain (588/2004) 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvasuhteiden toteuttamiseksi.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Puolustusministeri *Jyri Häkämies*

Pöytäkirja

PÖYTÄKIRJA

SUOMEN HALLITUKSEN PUOLESTA
TOIMIVAN SUOMEN PUOLUSTUSMI-
NISTERIÖN,
AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUO-
LUSTUSMINISTERIÖN,
AUSTRALIAN PUOLUSTUSMINISTERI-
ÖN,
ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUO-
LUSTUSMINISTERIÖN,
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-
IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGAS-
KUNNAN PUOLUSTUSMINISTERIN,
ITALIAN TASAVALLAN PUOLUSTUS-
MINISTERIÖN,
RANSKAN TASAVALLAN PUOLUS-
TUSMINISTERIN,
RUOTSIN PUOLUSTUSVOIMIEN
JA
SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUO-
LUSTUSMINISTERIÖN
VÄLILLÄ
OHJELMISTORADIOTEKNOLOGIAA
KOSKEVASTA COALWNW-
OHJELMASTA

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

AMONG

THE DEPARTMENT OF DEFENCE OF
AUSTRALIA

AND

THE MINISTRY OF DEFENCE OF
FINLAND ON BEHALF OF THE GOV-
ERNMENT OF FINLAND

AND

THE MINISTER OF DEFENCE OF THE
FRENCH REPUBLIC

AND

THE FEDERAL MINISTRY OF DEFENSE
OF THE FEDERAL REPUBLIC
OF GERMANY

AND

THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE
ITALIAN REPUBLIC

AND

MINISTRY OF DEFENSE OF THE KING-
DOM OF SPAIN

AND

THE SWEDISH ARMED FORCES

AND

THE SECRETARY OF STATE FOR DE-
FENCE OF
THE UNITED KINGDOM OF GREAT
BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

AND

THE DEPARTMENT OF DEFENSE

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
 CONCERNING THE
 COALITION WIDEBAND NETWORKING
 WAVEFORM (COALWNW)

JOHDANTO

Suomen hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriö, Australian puolustusministeriö, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriö, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeri, Italian tasavallan puolustusministeriö, Ranskan tasavallan puolustusministeri, Ruotsin puolustusvoimat ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriö, jotka

jakavat yhteisen kiinnostuksen puolustukseen,

tunnistavat puolustustarvikkeiden standardoinnin, järjestyksen ja yhteentoimivuuden tuomat edut,

tahtovat parantaa keskinäistä tavanomaista puolustuskäyttöä soveltamalla kehittyvää teknologiaa,

jakavat keskinäisen tarpeen tehostaa yhteisliittymän yhteistoimintaa hyödyntämällä kehittyvää teknologiaa, joka tarjoaa uusia viestintäpalveluja,

haluavat koekäyttää selkeitä, helppokäyttöisiä ja turvallisia, saumattomasti toimivia keskinäisiä sotalasviestintäyhteyksiä, jotka perustuvat yhteisliittymän laajakaistaisella alustalla toimivaan COALWNW-teknologiaan (Coalition Wideband Networking Waveform, COALWNW), ja

tunnustavat COALWNW-yhteistyön edut tehtyään ohjelmistoradioteknologiaa koskevia

INTRODUCTION

The Department of Defence of Australia, the Ministry of Defense of Finland on behalf of the Government of Finland, the Minister of Defence of the French Republic, the Federal Ministry of Defense of the Federal Republic of Germany, the Ministry of Defense of the Italian Republic, the Ministry of Defense of the Kingdom of Spain, the Swedish Armed Forces, and the Secretary of State for Defence of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the Department of Defense of the United States of America, hereinafter referred to as the "Participants":

Having a common interest in defense;

Recognizing the benefits to be obtained from standardization, rationalization, and interoperability of military equipment;

Desiring to improve their mutual conventional defense capabilities through the application of emerging technology;

Having a mutual need to increase coalition interoperability by taking advantage of emerging technologies to offer new communication services;

Desiring to demonstrate robust, manageable and secure seamless military communications among the Participants through the Coalition Wideband Networking Waveform (COALWNW) capability; and

Having conducted studies, research, and exploratory development of Software De-

selvityksiä, tutkimuksia ja tutkivaa kehittämistä, fine-tuned Radio (SDR) technologies, recognize the benefits of cooperation in COALWNW;

ovat sopineet seuraavaa:

Have reached the following understandings:

I JAKSO

TERMIEN JA LYHENTEIDEN MÄÄRITELMÄT

Osapuolet ovat yhdessä sopineet seuraavista tässä pöytäkirjassa käytettyjen termien ja lyhenteiden määritelmistä:

COALWNW	Yhteenliittymän laajakaistainen aaltomuoto (Coalition Wideband Networking Waveform)
Hanke	Hankesopimuksessa kuvattu erityinen yhteistyö.
Hankekeksintö	Minkä tahansa tekniikan alan keksintö, joka on uusi ja keksinnöllinen, jota voidaan käyttää teollisesti ja joka on keksitty tai tehty (kehitetty tai "ensimmäisenä sovellettu käyttöön") hankkeessa tehdyssä työssä. Ilmauksella "ensimmäisenä sovellettu käyttöön" tarkoitetaan ensimmäistä esittelyä, joka riittää osoittamaan keksinnön alan ammattilaiselle, että keksintö on käyttökelpoinen aiottuun tarkoitukseen aiotussa ympäristössä.
Hankemateriaali	Hankkeessa yhteisesti hankitut tai käytettäväksi luovutetut materiaalit, varusteet, lopputuotteet, alajärjestelmät, komponentit, erikoistyövälineet tai testauslaitteet.
Hankesopimus	Pöytäkirjan mukainen täytäntöönpanojärjestely, jossa määritellään yksityiskohtaisesti yksittäisen hankkeen yhteistyön ehdot.
Hanketieto	Hanketta varten luovutettu tai siinä tuotettu tai käytetty tieto.
Hankkeen taustatieto	Tieto, jota ei tuoteta hankkeessa.
Hankkeen tulostieto	Hankkeessa tuotettu tieto.
Kolmas osapuoli	Muu valtio kuin osapuolen valtio ja luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka valtio ei ole osapuolen valtio.
Lataaminen	Aaltomuodolla toimivan ohjelmiston muuntaminen tai mukauttaminen täysin käyttökelpoiseksi eri ohjelmistoradioiden kohdealustalla.

Mahdollinen toimeksisaaja	Yhteisö, joka tekee tarjouksen osapuolen sopijaviraston kilpailuttaessa sopimuksen ja jolla on oikeus saada vientivalvonnan alaista tietoa, jos kilpailuttamiseen sisältyy tällaisen tiedon luovuttaminen.
Muut kuin rahalliset kustannukset	Hankekustannukset, joista vastataan muilla kuin rahallisilla suorituksilla.
Määrätty turvallisuusviranomainen (Designated Security Authority, DSA)	Turvallisuusviranomainen, jonka kansalliset viranomaiset ovat nimenneet vastaamaan tämän ohjelman kansallisten yritysturvallisuusnäkökohtien koordinoinnista ja toteuttamisesta.
Ohjelma	Tähän pöytäkirjaan perustuva toiminta kokonaisuudessaan.
Osapuoli	Tämän pöytäkirjan allekirjoittaja, jota edustavat sen sotilas- ja siviilihenkilöstö. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa toimeksisaajat ja toimeksisaajien tukihenkilöstö eivät ole osapuolten edustajia.
Patentti	Valtion myöntämä tai yhtä useamman valtion puolesta toimivan alueellisen viraston myöntämä oikeus estää muita valmistamasta, käyttämästä, tuomasta maahan, myymästä tai tarjoutumasta myymään keksintöä. Patentilla tarkoitetaan mitä tahansa kansallisessa laissa määriteltyä patenttia tai vastaavaa lakiin perustuvaa suojaa, mukaan lukien jaetut, jatkettut, uudistetut ja laajennetut patentit niiden osapuolten osalta, joita asia koskee.
Puolustustarkoitukset	Osapuolen puolustusvoimien suorittama tai niitä varten suoritettava valmistus tai muu käyttö missä tahansa osassa maailmaa.
Rahalliset kustannukset	Hankekustannukset, joista vastataan rahallisilla suorituksilla.
Sopijavirasto	Osapuolen valtio-organisaatioon kuuluva yhteisö, jolla on valtuudet tehdä, hallinnoida ja irtisanoa sopimuksia.
Sopijavirkamies	Osapuolen sopijavirastoa edustava henkilö, jolla on valtuudet tehdä, hallinnoida ja irtisanoa sopimuksia.
Sopimuksen tekeminen	Tarvikkeiden tai palvelujen hankinta sopimuksella osapuolten valtio-organisaatioiden ulkopuolisista lähteistä. Sopimuksen tekemiseen sisältyy tarvittavien tarvikkeiden ja palvelujen määrittely (mutta ei niistä päättäminen), niiden hankintojen kilpailuttaminen ja hankintalähteiden valitseminen, sopimusten laadinta ja tekeminen sekä kaikki sopimushallinnon vaiheet.
Sopimus	Kansallisen lainsäädännön mukainen keskinäisesti sitova oikeussuhde, joka velvoittaa toimeksisaajan toimittamaan tarvikkeita tai palveluja ja jotkin tai kaikki osapuolet maksamaan niistä.
Teollis- ja tekijänoikeudet	Teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn Maailman kauppajärjestön

sopimuksen mukaisesti kaikki tekijänoikeudet ja niihin liittyvät oikeudet, kaikki keksintöihin liittyvät oikeudet (mukaan lukien patenttioikeudet), kaikki rekisteröityihin ja rekisteröimättömiin tavaramerkkeihin liittyvät oikeudet (mukaan lukien palvelumerkit), rekisteröidyt ja rekisteröimättömät mallit, julkistamaton tieto (mukaan lukien ammatissalaisuudet ja taitotieto), integroitujen piirien piirimallit, maantieteelliset merkinnät ja muut oikeudet, jotka perustuvat luovaan toimintaan yritystoiminnan, tieteen, kirjallisen ilmaisun ja taiteen aloilla.

Tieto	Millä tahansa tavalla välitettävä tietämys riippumatta sen muodosta tai lajista, mukaan lukien mutta ei yksinomaan tieteellinen, tekninen tai liiketoimintaan tai talouteen liittyvä tietämys, ja mukaan lukien myös valokuvat, raportit, käsikirjat, uhkatieto, koekelutieto, testitieto, ohjelmistot, mallit, spesifikaatiot, prosessit, tekniikat, keksinnöt, piirustukset, tekniset tekstit, äänitallenteet, kuvitukset ja muut graafiset esitykset, riippumatta siitä, onko ne tallennettu magneettinauhalle, tietokonemuistiin vai muuhun muotoon ja ovatko ne teollis- ja tekijänoikeuksien alaisia.
Toimeksisaaja	Yhteisö, jonka kanssa osapuolen sopijavirasto on tehnyt sopimuksen.
Toimeksisaajan tukihenkilöstö	Henkilöt, jotka on nimenomaisesti nimetty antamaan osapuolelle hallinnollisia, johtamiseen liittyviä, tieteellisiä tai teknisiä tukipalveluja tukisopimuksen perusteella.
Toiminnallisen tason dokumentaatio	Dokumentaatio, jossa määritellään tuotteen toiminnalliset ominaisuudet (eli tuotevaatimukset) ja menetelmä kyseisten vaatimusten mukaisuuden osoittamiseksi.
Toiminta- ja vaihesuunnitelma	Hankesopimuksen liite, jossa kuvataan hankkeen toimitusvaatimukset ja vaiheet.
Turvallisuusluokiteltu tieto	Virallinen tieto, joka on suojattava kansallisen turvallisuuden vuoksi ja joka on osoitettu sellaiseksi turvallisuusluokitusmerkinnällä. Tämä tieto voi olla suullisessa, visuaalisessa, magneettisessa tai asiakirjan muodossa tai välineistön taikka teknologian muodossa.
Vaihetason dokumentaatio	Dokumentaatio, jossa määritellään alajärjestelmän toiminnalliset ominaisuudet ja rajapinnan ominaisuudet suhteessa yleisiin järjestelmävaatimuksiin, mukaan lukien suunnittelun reunaehdot ja vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi tarvittavat todentamismenetelmät.
Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto	Turvallisuusluokittelematon tieto, jonka saatavuutta tai jakelua rajoitetaan sovellettavien kansallisten säädösten tai määräysten mukaisesti. Tällaista tietoa voi olla tieto, jonka turvallisuusluokitus on poistettu mutta jota valvotaan edelleen.
Virtuaalinen hanketoimisto	Toimisto, jossa käytetään tieto- ja viestintätekniikkaa hankkeen

hallinnointiin ja päivittäiseen työskentelyyn eri puolilla maata tai maailmaa työskentelevän hankehenkilöstön kanssa.

Yhteentoimivuus Kahden tai useamman järjestelmän tai komponentin kyky tehokkaasti vaihtaa ja käyttää uudelleen tietoa ja muuta tietoa sekä käyttää vaihdettua tietoa ja muuta tietoa ilman operaattorin erityisiä toimenpiteitä.

SECTION I

DEFINITIONS OF TERMS AND ABBREVIATIONS

The Participants have decided jointly upon the following definitions of terms and abbreviations used in this Memorandum of Understanding (MOU):

Allocated Baseline	The documentation defining a subsystem's functional and interface characteristics in relation to the overall system requirements, including design constraints and verification methods required to demonstrate that requirements have been met.
Classified Information	Official Information that requires protection in the interests of national security and is so designated by the application of a security classification marking. This Information may be in oral, visual, magnetic, or documentary form or in the form of equipment or technology.
COALWNW	Coalition Wideband Networking Waveform
CICG	COALWNW Information Control Guide
Contract	Any mutually binding legal relationship under national laws that obligates a Contractor to furnish supplies or services, and obligates any or all of the Participants to pay for them.
Contracting	The obtaining of supplies or services by Contract from sources outside the governmental organizations of the Participants. Contracting includes a description (but not determination) of supplies and services required, solicitation and selection of sources, preparation and award of Contracts, and all phases of Contract administration.
Contracting Agency	The entity within the governmental organization of a Participant that has authority to enter into, administer, or terminate Contracts.
Contracting Officer	A person representing a Contracting Agency of a Participant who has the authority to enter into, administer, or terminate Contracts.

Contractor	Any entity awarded a Contract by a Participant's Contracting Agency.
Contractor Support Personnel	Persons specifically identified as providing administrative, managerial, scientific, or technical support services to a Participant under a support Contract.
Controlled Unclassified Information	Unclassified Information to which access or distribution limitations have been applied in accordance with applicable national laws or regulations. It could include Information that has been declassified but remains controlled.
Defense Purposes	Manufacture or other use in any part of the world by or for the armed forces of any of the Participants.
Designated Security Authority (DSA)	The security authority designated by national authorities to be responsible for the coordination and implementation of national industrial security aspects of this Project.
Functional Baseline	The documentation describing a product's functional characteristics (that is, the product requirements) and the method used to demonstrate that those requirements have been met.
Financial Costs	Project costs met with monetary contributions.
IA	Information Assurance
ICD	Interface Control Document
Information	Knowledge that can be communicated by any means, regardless of form or type, including, but not limited to, that of a scientific, technical, business, or financial nature, and also including photographs, reports, manuals, threat data, experimental data, test data, computer software, designs, specifications, processes, techniques, inventions, drawings, technical writings, sound recordings, pictorial representations, and other graphical presentations, whether in magnetic tape, computer memory, or any other form, and whether or not subject to Intellectual Property rights.
Intellectual Property	In accordance with the World Trade Organization Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights of April 15, 1994, all copyright and related rights, all rights in relation to inventions (including Patent rights), all rights in registered and unregistered trademarks (including service marks), registered and unregistered designs, undisclosed Information (including trade secrets and know-how), layout designs of integrated circuits, geographical indications, and any other rights resulting from creative activity in the industrial, scientific, literary, and artistic fields.
Interoperability	The ability of two or more systems or components to effectively exchange and reuse data and other Information and to use the

		data and Information that has been exchanged without special effort by the operator.
Non-financial Costs		Project costs met with non-monetary contributions.
NPO		National Project Officer
Participant		A signatory to this MOU represented by its military and civilian personnel. Contractors and Contractor Support Personnel will not be representatives of a Participant under this MOU.
Patent		Grant by any Government or a regional office acting for more than one Government of the right to exclude others from making, using, importing, selling, or offering to sell an invention. The term refers to any and all patents as defined by national law or like statutory protection, including for those Participants concerned, divisions, continuations, renewals, and extensions of any of these.
Plan of Action and Milestones (POA&M)	Mile-An	An Annex to a PA that provides a description of the Project's delivery requirements and milestones.
Port		The modification or adaptation of WF software to be fully operable on a different SDR target platform.
Program		The entire effort to be pursued under this MOU.
Project		Specific collaborative activity described in a Project Arrangement.
Project Arrangement (PA)		An implementing arrangement under the MOU which specifically details the terms of collaboration on a specific Project.
Project Background Information	Infor-	Information not generated in the performance of a Project.
Project Equipment		Any material, equipment, end item, subsystem, component, special tooling, or test equipment jointly acquired or provided for use in a Project.
Project Foreground Information	Infor-	Information generated in the performance of a Project.
Project Information		Any Information provided to, generated in, or used in a Project.
Project Invention		Any invention in any field of technology, provided it is new, involves an inventive step, is capable of industrial application, and is formulated or made (conceived or "first actually reduced to practice") in the course of work performed under a Project. The term "first actually reduced to practice" means the first demonstration, sufficient to establish to one skilled in the art to which

the invention pertains, of the operability of an invention for its intended purpose and in its intended environment.

Prospective Contractor	Any entity that seeks to enter into a Contract to be awarded by a Participant's Contracting Agency and that, in the case of a solicitation involving the release of export-controlled Information, is eligible to receive such Information.
SDR	Software Defined Radio
STANAG	NATO Standardization Agreement
SC	Steering Committee
TPO	Team Project Officer defined as the Virtual Project Office team leader who is selected by the NPOs.
Third Party	A government other than the Government of a Participant and any person or other entity whose government is not the Government of a Participant.
Virtual Project Office (VPO)	An office that uses computer and telecommunications technologies to manage the Project and to routinely work with Project personnel located throughout a country or the world.
WF	Waveform

II JAKSO

SECTION II

TAVOITTEET

OBJECTIVES

2.1. Tämän COALWNW-ohjelman tavoitteena on luoda yleiset periaatteet, joita sovelletaan tämän pöytäkirjan mukaisten hankkeiden käynnistämiseen, toteuttamiseen ja hallintointiin. Toteuttaakseen COALWNW-ohjelman kunkin vaiheen osapuolet tekevät tämän pöytäkirjan mukaiset hankesopimukset. Hankesopimus on vähintään kahden osapuolen allekirjoitettava.

2.2. Kutakin hankesopimusta koskevat yksityiskohtaiset määräykset ovat tämän pöytäkirjan mukaiset, ja niihin sisältyy määräykset hankesopimuksen tavoitteista, toiminnan laajuudesta, tehtävänjaosta, talousjärjestelyistä ja turvallisuusluokituksesta sekä tarpeen mukaan muita määräyksiä.

2.1. The objectives of this COALWNW Program are to establish the general principles that will apply to the initiation, conduct, and management of Projects under this MOU. The Participants will enter into Project Arrangements (PAs) under this MOU to execute each phase of the COALWNW Program. A PA requires the signature of at least two Participants.

2.2. Detailed provisions of each PA will be consistent with this MOU, and will include provisions concerning the objectives, scope of work, sharing of tasks, financial arrangements, security classification, and other provisions as required.

2.3. COALWNW-ohjelma toteutetaan kolmessa vaiheessa:

2.3.1. Vaihe 1: Määritellään yhteenliittymän yhteistoimintaa koskevat yhteiset operatiiviset vaatimukset, laaditaan COALWNW-tuotteen operatiivisia vaatimuksia koskeva asiakirja ja luonnostellaan toiminnallisen tason ja vaihetason dokumentaatioon kuuluvat spesifikaatiot sekä muut tässä vaiheessa tarvittavat spesifikaatiot.

2.3.2. Vaihe 2: Vaiheen 1 tulosten perusteella suunnitellaan ja kehitetään yksi tai useampi ohjelmistoradion aaltomuotosovellus, jonka osapuolet voivat ladata kansallisiin radioihinsa. Tämän vaiheen aikana aaltomuoto integroidaan kaupalliseen kryptografiaan, jotta varma yhteentoimivuus voidaan osoittaa kansallisella tasolla.

2.3.3. Vaihe 3: Testataan yhteentoimivuutta käyttämällä osapuolten ohjelmistoradioita. Vaiheen 3 aikana osapuolet lisäksi

2.3.3.1. selvittävät yhteisiä koetoimintoja ja toimintaratkaisuja,

2.3.3.2. varmistavat osapuolten yrityskumppanien koodaamien eri aaltomuotojen yhteentoimivuuden,

2.3.3.3. validoivat COALWNW-turvallisuusarkkitehtuurin koekäyttämällä ja sertifiomalla toimintavarmat, yhteentoimivat viestintäyhteydet.

2.4. Ne osapuolet, jotka eivät allekirjoita hankesopimusta, eivät saa siihen perustuvia etuja, ja ne katsotaan kolmansiksi osapuoliksi hankesopimukseen nähden.

2.5. Tämä pöytäkirja ei estä osapuolia tekemästä muita kahdenvälisiä tai monenvälisiä ohjelmistoradiojärjestelyjä.

2.3. The COALWNW Program will be conducted in three Phases:

2.3.1. Phase 1: Define common operational requirements for coalition interoperability and develop a COALWNW operational requirements document, draft Functional Baseline (FBL) and Allocated Baseline (ABL) specifications, and other ancillary specifications required for this phase.

2.3.2. Phase 2: Use the Phase 1 results to conduct design and development of SDR waveform (WF) application(s) that the Participants may Port to their national radios. During this phase, the WF will be integrated with commercial cryptography to demonstrate secure interoperability on a national level.

2.3.3. Phase 3: Conduct interoperability testing using the Participants' SDRs. During Phase 3 the Participants will also:

2.3.3.1. Explore joint experimentation and concepts of operation.

2.3.3.2. Ensure interoperability of the WF variants coded by the Participants' industry partners.

2.3.3.3. Validate the COALWNW security architecture by demonstrating and certifying secure interoperable communications.

2.4. Participants who do not sign a PA will not receive the benefits from the PA and will be considered a Third Party to that PA.

2.5. This MOU does not preclude the Participants from entering into any other bilateral or multilateral arrangements in the area of SDR.

III JAKSO

TOIMINNAN LAAJUUS

3.1. Tähän ohjelmaan perustuva työ sisältää

SECTION III

SCOPE OF WORK

3.1. The overall work to be carried out in

yleisesti seuraavat tehtävät:

3.1.1. Kootaan, järjestetään ja hyväksytään yhteistyössä yhteentoimivuusvaatimukset yhteenliittymän yhteisten toimintojen tukemiseksi, ja dokumentoidaan nämä operatiiviset ja tekniset vaatimukset perustan luomiseksi yhteenliittymän aaltomuodon toiminnalliselle määrittelylle.

3.1.2. Laaditaan toiminnallisen tason ja vaihetason dokumentaatioon kuuluvat spesifikaatiot yhteenliittymän olemassa olevien ja tulevien operatiivisten vaatimusten täyttämiseksi. Spesifikaatioiden on oltava riittävän perusteelliset, jotta osapuolet voivat tukeutua niihin suunnitellessaan ja kehittäessään yhteenliittymän laajakaistaista aaltomuotoa. Osapuolet laativat spesifikaatiot COALWNW-aaltomuodon kohdealustan vaatimuksista varmistaakseen, että osapuolten kohdealustat pystyvät tukemaan COALWNW-aaltomuodon toimintavarmaa soveltamista tämän pöytäkirjan tavoitteiden mukaisesti.

3.1.3. Suunnitellaan ja kehitetään COALWNW-aaltomuoto yhteisten konfiguraationhallintaprosessien avulla, ja viimeistellään toiminnallisen tason ja vaihetason dokumentaatioon kuuluvat spesifikaatiot.

3.1.4. Kehitetään yhteinen konfiguraationhallintamenettely ja tehdään testaus- ja sertifiointitekniistä yhteistyötä koko ohjelman ajan. Yhteinen testaus suoritetaan sovituisissa kehitysvaiheissa.

3.1.5. Integroidaan COALWNW-aaltomuoto kaupalliseen kryptografiaan. Osapuolet päättävät yhteisistä turvallisuustestauksen suunnitelmista, tekniikasta ja sertifiointivaatimuksista.

3.1.6. Suoritetaan koekäyttöä, kokeiluja ja testejä kunkin hankkeen sovituisissa vaiheissa COALWNW-tuotteen yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

3.1.7. Kun COALWNW-aaltomuodon

this Program includes:

3.1.1. Cooperatively collecting, collating, and approving interoperability requirements to support joint coalition operations, and documenting these operational and technically-derived requirements to form the foundation of a functional specification for a coalition waveform.

3.1.2. Drafting FBL and ABL specifications to meet established and emergent coalition operational requirements. Specifications should be sufficiently sound to support Participant design and development of a wide-band networking Coalition WF. COALWNW target platform requirements will be specified by the Participants to ensure that, consistent with the objectives of this MOU, the Participants' platforms are capable of supporting the secure COALWNW application.

3.1.3. Designing and developing the COALWNW using common configuration management processes and maturing the FBL and ABL specifications.

3.1.4. Developing a shared configuration management approach and collaborating on testing and certification techniques throughout the Program. Collaborative testing will be conducted at agreed upon development milestones.

3.1.5. Integrating the COALWNW with commercial cryptography. Participants will decide on joint security testing plans, techniques, and certification requirements.

3.1.6. Conducting demonstrations, experiments, and tests at approved milestones within each Project to ensure interoperability of the COALWNW product.

3.1.7. Reformatting and submitting

suunnittelu, kehittäminen ja sertifiointi on saatettu onnistuneesti päätökseen, tarkistetaan hankkeen spesifikaatiot ja toimitetaan ne Natolle harkittaviksi Naton standardointisopimukseksi.

of Project specifications to NATO for consideration as a NATO Standardization Agreement at the successful completion of the COALWNW design, development, and certification.

IV JAKSO

SECTION IV

HALLINTO (ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄT)

MANAGEMENT (ORGANIZATION AND RESPONSIBILITY)

4.1. Tätä ohjelmaa johtaa ja hallinnoi osapuolten puolesta organisaatio, joka koostuu ohjauskomiteasta ja COALWNW-ohjelman virtuaalisesta hanketoimistosta, jota johtaa hankkeen pääjohtaja. Virtuaalinen hanketoimisto toimii ohjauskomitean alaisuudessa tämän pöytäkirjan mukaisesti. Hankkeen pääjohtajalla on ensisijainen vastuu hankkeen tehokkaasta toteuttamisesta, tehokkaasta hallinnoinnista ja johtamisesta tämän pöytäkirjan mukaisesti.

4.1. This Program will be directed and administered on behalf of the Participants by an organization consisting of a Steering Committee (SC), and a COALWNW Virtual Project Office (VPO) headed by a Team Project Officer (TPO). The SC will have overall authority over the VPO in accordance with this MOU. The TPO will have primary responsibility for effective implementation, efficient management, and direction of the Project in accordance with this MOU.

4.2. Kukin osapuoli nimeää ohjauskomiteaan edustajan ja tälle varahenkilön. Ohjauskomitea kokoontuu tarvittaessa tai edustajan pyynnöstä. Ohjauskomitea käsittelee tähän pöytäkirjaan liittyvät asiat täysistunnossa ja yksittäisiin hankesopimuksiin liittyvät asiat hankekohtaisissa istunnoissa. Ohjauskomitean kokousten puheenjohtajana toimii Yhdysvaltojen puolustusministeriön edustaja tai tämän varahenkilö. Ohjauskomitean päätökset tehdään yksimielisesti. Jollei ohjauskomitea pysty tekemään päätöstä oikea-aikaisesti, kukin ohjauskomiteassa oleva edustaja saattaa päätettävän asian valtionsa ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi. Ohjelman ja hankesopimuksen hyväksytyt toiminta- ja vaihesuunnitelman toteuttamista jatketaan keskeytyksettä hankkeen pääjohtajan johdolla, kunnes ylempi viranomainen on ratkaissut asian. Osapuolten kansallisten turvallisuusvirastojen toimivaltaan kuuluvat turvallisuuteen liittyvät päätökset eivät kuulu ohjauskomitean toimivaltaan.

4.2. The SC will consist of a representative and a deputy designated by each Participant. The SC will meet as required or at the request of a representative. The SC will meet in plenary sessions for matters related to this MOU and in project session for matter related to specific PAs. Each meeting of the SC will be chaired by the U.S. DoD representative or U.S. DoD deputy. Decisions of the SC will be made unanimously. In the event that the SC is unable to reach a timely decision on an issue, each SC representative will refer the issue to its higher authority for resolution. The approved Program and PA Plan of Action and Milestones (POA&Ms) will continue to be implemented without interruption under the direction of the TPO while the issue is being resolved by higher authority. Decisions related to security under the purview of the Participant's national security agencies are outside the authorities of the SC.

4.3. Ohjauskomitea vastaa seuraavista:

4.3. The SC will be responsible for:

4.3.1. Tämän pöytäkirjan valvonta johtotasolla.

4.3.1. Exercising executive-level oversight of this MOU.

4.3.2. Tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten muuttamista koskevien ehdotusten käsittely ja toimittaminen eteenpäin tämän pöytäkirjan XVIII jakson (Muuttaminen, luopuminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo) mukaisesti.

4.3.3. Ohjelman turvallisuusnäkökohtien valvonnan ylläpitäminen, mukaan lukien COALWNW-tiedon valvontaoppaan käsittely ja hyväksyminen ennen valvotun turvallisuusluokittelemattoman tiedon välittämistä.

4.3.4. Ehdotusten tekeminen osapuolille uusin osapuolten lisäämiseksi tämän pöytäkirjan XV jakson (Uusien osapuolten osallistuminen) mukaisesti.

4.3.5. Tämän pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) mukaisesti sallittujen kolmansille osapuolille tehtyjen myyntien ja siirtojen seuranta.

4.4. Ohjauskomiteassa toimivat hankesopimuksen allekirjoittaneiden osapuolten edustajat muodostavat hankesopimuksen ohjauskomitean ja kokoontuvat hankesopimuksen ohjauskomiteana, ja niiden tehtävänä on

4.4.1. hyväksyä hankesopimuksen toiminta- ja vaihesuunnitelma, jonka hankkeen pääjohtaja saattaa ohjauskomitean käsiteltäväksi. Hankesopimuksen toiminta- ja vaihesuunnitelma sisältää, ei kuitenkaan yksinomaan, seuraavat osat:

4.4.1.1. hankkeen päävaiheet ja niihin liittyvät määräaikaistavoitteet.

4.4.1.2. valtioiden toimittama hanketieto ja hankemateriaali.

4.4.1.3. kriittisen polun toiminnat.

4.4.1.4. vaihtoehtoiset keinot vähentää riskejä,

4.4.2. tarkastaa hankkeen toteuttamisen etenemistä hankesopimuksessa määriteltyjen

4.3.2. Reviewing and forwarding recommended amendments to this MOU, and its associated PAs, in accordance with Section XVIII (Amendment, Withdrawal, Termination, Entry into Effect, and Duration) of this MOU.

4.3.3. Maintaining oversight of the security aspects of the Program, including reviewing and approving the COALWNW Information Control Guide (CICG) prior to the transfer of Controlled Unclassified Information.

4.3.4. Providing recommendations to the Participants for the addition of new Participants in accordance with Section XV (Participation of New Participants) of this MOU.

4.3.5. Monitoring Third Party sales and transfers authorized in accordance with Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this MOU.

4.4. SC Representatives of those Participants which have signed a PA will form a PA SC, and will meet as a PA SC and be responsible for:

4.4.1. Approving the PA POA&Ms submitted by the TPO. The PA POA&Ms will include, but not be limited to, the following elements:

4.4.1.1. Major Project milestones and associated deliverables.

4.4.1.2. Government furnished Project Information and Project Equipment.

4.4.1.3. Critical path activities.

4.4.1.4. Alternative paths for risk reduction.

4.4.2. Reviewing execution progress to meet Project requirements as specified in such PA.

hankevaatimusten täyttämiseksi,

4.4.3. tarkastaa hankesopimuksen taloudellista tilannetta, jotta varmistetaan tämän pöytäkirjan V jakson (Taloutta koskevat määräykset) määräysten täyttäminen,

4.4.4. varmistaa kansalliset voimavarat ja rahoitus hankkeelle tämän pöytäkirjan V jakson (Taloutta koskevat määräykset) mukaisesti, jotta hanke voidaan toteuttaa. Tarvittaessa hyväksytään maksuaikataulut ja rahoitusmenettelyt. Kussakin hankesopimuksessa määritellyjä kustannuksia seurataan, ja hankesopimuksen ohjauskomitea tarkistaa niitä tarvittaessa yksimielisellä päätöksellä hankesopimuksen kustannusten enimmäismäärän rajoissa.

4.4.5. ratkaista asiat, jotka hankkeen pääjohtaja saattaa ohjauskomitean käsiteltäviksi,

4.4.6. hyväksyä hallinnointi- ja valvontasuunnitelmat, jotka koskevat sellaisen hankemateriaalin siirtoa, jonka osapuolet luovuttavat hankkeen toteuttamisen tueksi tämän pöytäkirjan VIII jakson (Hankemateriaali) mukaisesti,

4.4.7. ratkaista mahdollisimman tehokkaasti yhdessä asianomaisen yhden tai useamman osapuolen vientivalvontaviranomaisten kanssa sellaiset vientivalvonta-asiat, jotka hankkeen pääjohtaja tai osapuolen edustaja ohjauskomiteassa saattaa käsiteltäviksi tämän pöytäkirjan IX jakson (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) 9.1.2.4. kohdan mukaisesti,

4.4.8. toimittaa hankkeen johdon ajantasaiset tiedot niille ohjauskomiteassa edustetuille pöytäkirjan osapuolille, jotka eivät osallistu hankesopimukseen.

4.4.9. Jollei Yhdysvaltojen puolustusministeriö osallistu hankesopimukseen, hankesopimuksen osapuolet valitsevat hankesopimuksen ohjauskomitealle puheenjohtajan osapuolten yksimielisellä päätöksellä.

4.5. Ohjelmaa hallinnoimaan perustetaan virtuaalinen hanketoimisto. Kukin osapuoli

4.4.3. Reviewing the financial status of such PA to ensure compliance with the provisions of Section V (Financial Provisions) of this MOU.

4.4.4. Ensuring provision of national resources and financing to enable Project execution in accordance with Section V (Financial Provisions) of this MOU. Payment schedules and financial procedures, if required, will be approved. Costs, as determined in each PA, will be monitored and if necessary, adjusted by the PA SC consensus within the limits of the PA ceiling costs.

4.4.5. Resolving issues brought forth by the TPO.

4.4.6. Approving plans to manage and control the transfer of Project Equipment provided by Participants to support the execution of the Project in accordance with Section VIII (Project Equipment) of this MOU.

4.4.7. Employing its best efforts to resolve, in consultation with the export control authorities of the Participant or Participants concerned, any export control issues raised by the TPO or raised by a Participant's SC representative in accordance with subparagraph 9.1.2.4. of Section IX (Disclosure and Use of Project Information) of this MOU.

4.4.8. Providing an executive management update to Participants of the MOU at the SC who did not participate in such PA.

4.4.9. If the U.S. DoD does not participate in a PA, the PA Participants will select a PA SC chair by consensus.

4.5. The VPO will be established to manage the Program. The Participants will each

järjestää virtuaaliseen hanketoimistoon kansallisen edustuksen nimeämällä kansallisen hankejohtajan. Kansallisten hankejohtajien tehtävänä on

4.5.1. luovuttaa oikea-aikaiset, täsmälliset kansalliset tiedot ja toimintapanos ohjelmaa toteutettaessa,

4.5.2. tukea ohjelmaa koordinoimalla toimintoja kansallisten turvallisuusvirastojen kanssa,

4.5.3. kartoittaa/koordinoida kansallisia voimavaroja ja taustatietoa,

4.5.4. koordinoida hankkeessa toimivien kansallisten asiantuntijoiden toimintapanoksia,

4.5.5. laatia tähän pöytäkirjaan perustuvat hankesopimukset ja tehdä hankkeen pääjohtajalle ehdotukset hankesopimusten muuttamiseksi,

4.5.6. seurata tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavia vientivalvontajärjestelyjä sekä saattaa tarpeen mukaan hankkeen pääjohtajan käsiteltäviksi tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten täytäntöönpanoa mahdollisesti haittaavat vientivalvonta-asiat,

4.5.7. antaa määräaikaista tilanneraportteja kansallisille edustajille,

4.5.8. koordinoida hankkeen pääjohtajan kanssa ehdotuksia osapuolten lisäämisestä tämän pöytäkirjan XV jakson (Uusien osapuolten osallistuminen) mukaisesti.

4.6. Kansalliset hankejohtajat valitsevat hankkeen pääjohtajan vastaamaan virtuaalisen hanketoimiston päällikkönä tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta ja tähän pöytäkirjaan perustuvien hankkeiden päivittäisestä hallinnoinnista. Hankkeen pääjohtajan ja kansallisten hankejohtajien tehtävänä on yhdessä

4.6.1. hallinnoida tässä pöytäkirjassa kuva-

provide national representation to the VPO by designating a National Project Officer (NPO). The NPOs will be responsible for:

4.5.1. Providing timely, accurate input and national data to the Program.

4.5.2. Coordinating with their national security agencies in support of the Program.

4.5.3. Identifying/COORDINATING national resources and background information.

4.5.4. Coordinating Project inputs from national experts.

4.5.5. Developing and recommending amendments to PAs to this MOU to the TPO.

4.5.6. Monitoring export control arrangements required to implement this MOU and its associated PAs, and if applicable, refer export control issues that could adversely affect the implementation of this MOU, and its associated PAs to the TPO.

4.5.7. Provide periodic status reports to national representatives.

4.5.8. Coordinate recommendations with the TPO for the addition of new Participants in accordance with Section XV (Participation of Additional Participants) of this MOU.

4.6. The NPOs will appoint a TPO, who, as head of the VPO, will be responsible for implementing this MOU, and for day-to-day management of the Projects under this MOU. The TPO, in coordination with the NPOs, will be responsible for:

4.6.1. Managing the cost, schedule, per-

tun ohjelman kustannuksia, aikataulua ja suoritusvaatimuksia sekä teknisiä ja turvallisuus- ja talousasioita,

4.6.2. johtaa virtuaalista hanketoimistoa valmisteltaessa tämän jakson 4.4.1. kohdassa kuvattua hankesopimuksen toiminta- ja vaihesuunnitelmaa ja siihen tarvittavia muutoksia sekä laatia hankesuunnitelma kutakin hankesopimusta varten, esittää hankesuunnitelmat ohjauskomitean hyväksyttäväksi ja toteuttaa ohjauskomitean hyväksymät hankesuunnitelmat ja niiden muutokset,

4.6.3. hallinnoida virtuaalisen hanketoimiston toiminnan vaiheita/aikatauluja, hankkeen suoritusvaatimuksia, teknisiä riskejä ja turvallisuusvaatimusten mukaisuutta ohjauskomitean hyväksymän hankesopimuksen toiminta- ja vaihesuunnitelman perusteella,

4.6.4. saattaa ohjauskomitean käsiteltäviksi asiat, joita virtuaalinen hanketoimisto ei voi ratkaista,

4.6.5. tehdä ohjauskomitealle ehdotukset tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten muuttamisesta,

4.6.6. seurata tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavia vientivalvontajärjestelyjä sekä saattaa tarpeen ohjauskomitean käsiteltäviksi mukaan tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten täytäntöönpanoa mahdollisesti haittaavat vientivalvontasiat,

4.6.7. laatia ja toteuttaa ohjauskomitean hyväksyminä suunnitelmat, jotka koskevat osapuolten tämän pöytäkirjan VIII jakson (Hankemateriaali) mukaisesti luovuttaman hankemateriaalin siirron hallinnointia ja valvontaa,

4.6.8. laatia ohjelmaa koskeva COALWNW-tiedon valvontaopas ja esittää se ohjauskomitealle pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen sekä soveltaa valvontaopasta ohjauskomitean hyväksytyä sen lopullisesti,

4.6.9. tehdä ohjauskomitealle ehdotukset osapuolten lisäämisestä tämän pöytäkirjan

formance requirements, technical, security, and financial aspects of the Program described in this MOU.

4.6.2. Leading the VPO in developing PA POA&M, and any necessary revisions thereto, as described in subparagraph 4.4.1. of this Section; developing a Project Plan for each PA, submitting Project Plans for SC approval; and implementing the Project Plans and any revisions upon SC approval.

4.6.3. Using the SC-approved PA POA&Ms to manage VPO milestones/schedules, Project performance requirements, technical risks, and security compliance.

4.6.4. Referring issues to the SC that cannot be resolved within the VPO.

4.6.5. Recommending amendments to this MOU and its associated PAs to the SC.

4.6.6. Monitoring export control arrangements required to implement this MOU and its associated PAs, and if applicable, referring export control issues that could adversely affect the implementation of this MOU, and its associated PAs, to the SC.

4.6.7. Developing and implementing SC-approved plans to manage and control the transfer of Project Equipment provided by Participants in accordance with Section VIII (Project Equipment) of this MOU.

4.6.8. Developing and forwarding to the SC a CIG for the Program after MOU signature, and implementing them upon final SC approval.

4.6.9. Forwarding recommendations to the SC for the addition of new Participants in ac-

XV jakson (Uusien osapuolten osallistuminen) mukaisesti,

4.6.10. antaa ohjauskomitealle määräaika-
iset tilanneraportit.

accordance with Section XV (Participation of Additional Participants) of this MOU.

4.6.10. Providing periodic status reports to the SC.

V JAKSO

TALOUTTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

5.1. Tällä pöytäkirjalla ei luoda taloudellisia vastuita eikä muita kuin taloudellisia vastuita. Pöytäkirjaan perustuvissa hankesopimuksissa määrätään yksityiskohtaisesti yksittäisen hankkeen talousjärjestelyistä, ainakin hankkeen kokonaiskustannuksista ja kunkin osapuolen kustannusosuudesta.

5.2. Kukin osapuoli vastaa tasapuolisella osuudella kaikista rahallisista kustannuksista ja muista kuin rahallisista kustannuksista, jotka aiheutuvat sen suorittaessa, johtaessa ja hallinnoidessa kunkin hankesopimuksen mukaisia tehtäviään, mukaan lukien yleiskustannukset ja hallintokustannukset, ja kukin osapuoli saa tasapuolisen osuuden hankkeen tuloksista. Tässä pöytäkirjassa tasapuolinen osuus hankkeen tuloksista tarkoittaa hanketietojen saamista pöytäkirjan IX jakson (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) ja hankesopimuksen mukaisesti. Osapuolelle kuuluvat tehtävät määritellään hankesopimuksissa.

5.3. Osapuolet vastaavat niistä kustannuksista, jotka niille aiheutuu tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisten toimintojensa suorittamisesta, johtamisesta ja hallinnoinnista, ja kaikki tällaiset kustannukset katsotaan osaksi kunkin osapuolen panosta ohjelmaan. Näihin kustannuksiin sisältyvät osapuolten hankehenkilöstön palkat, matkakulut ja päivärahat sekä sopimukseen liittyvät kustannukset.

5.4. Kaikista kustannuksista, jotka aiheutuvat osapuolelle yksinomaan sen kansallisista vaatimuksista, vastaa osapuoli itse.

5.5. Kaikista muista tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuulumattomista kustannuksista vastaa se osapuoli, jolle kustannukset ai-

SECTION V

FINANCIAL PROVISIONS

5.1. This MOU creates no financial responsibilities or non-financial responsibilities. Detailed descriptions of the financial arrangements for a specific Project, including at a minimum, the total cost of the Project, and each Participant's share will be contained in the associated PAs.

5.2. Each Participant will contribute its equitable share of the full Financial Costs and Non-financial Costs incurred in performing, managing, and administering its responsibilities under each PA, including overhead costs and administrative costs, and each Participant will receive an equitable share of the results. For the purposes of this MOU, equitable share of the results means receiving Project Information in accordance with Section IX (Disclosure and Use of Project Information), and as described in a PA. The tasks to be performed by each Participant will be established in each PA.

5.3. The Participants will bear the costs they incur for performing, managing, and administering its activities under this MOU and its associated PAs, and all such costs will be included as part of each Participant's contribution to the Program. These costs include salaries, travel, and per diem for their Project personnel, as well as any Contract costs.

5.4. Costs associated with any unique national requirements will be borne entirely by the Participant incurring the costs.

5.5. Any other costs outside the scope of this MOU will be borne entirely by the Participant incurring the costs.

heutuvat.

VI JAKSO

SOPIMUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

6.1. Jos osapuoli katsoo, että sen tehtävien suorittamiseksi tähän pöytäkirjaan perustuvan hankesopimuksen Toiminnan laajuus -jakson mukaisesti on välttämätöntä tehdä sopimus, se tekee sopimuksen kansallisia lakejaan, määräyksiään ja menettelyjään noudattaen.

6.2. Kun osapuoli tekee yksin sopimuksen tämän pöytäkirjan mukaisen tehtävän suorittamisesta, se vastaa yksin sopimuksen tekemisestä, eikä muilla osapuolilla ole tällaisesta sopimuksesta johtuvia vastuita.

6.3. Kunkin osapuolen sopijavirasto käy tarvittavat neuvottelut saadakseen oikeudet käyttää ja luovuttaa tämän pöytäkirjan IX jaksossa (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) edellytettävää hanketietoa. Kunkin osapuolen sopijavirasto sisällyttää mahdollisiin sopimuksiinsa (ja vaatii toimeksisaajiaan sisällyttämään alihankintasopimuksiin) asianmukaiset määräykset tämän pöytäkirjan vaatimusten täyttämiseksi, mukaan lukien pöytäkirjan IX jakso (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), X jakso (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto), XII jakso (Turvallisuus), XIII jakso (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) ja XVIII jakso (Muuttaminen, luopuminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo) ja mukaan lukien tämän pöytäkirjan, erityisesti tämän jakson 6.5. ja 6.6. kappaleen, mukaiset vientivalvontamääräykset. Sopimusta tehtäessä kunkin osapuolen sopijavirkamies tiedottaa mahdollisille toimeksisaajille niiden velvollisuudesta ilmoittaa välittömästi sopijavirastolle ennen sopimuksen tekemistä, koskeeko niitä mahdollisesti lupa tai sopimus, joka rajoittaa kyseisen osapuolen vapautta luovuttaa tietoa tai sallia sen käyttö. Lisäksi sopijavirkamies kehottaa mahdollisia toimeksisaajia välttämään parhaansa mukaan teke-

SECTION VI

CONTRACTING PROVISIONS

6.1. If a Participant determines that Contracting is necessary to fulfill that Participant's responsibilities in accordance with the Scope of Work Section of a PA under this MOU, that Participant will contract in accordance with its respective national laws, regulations, and procedures.

6.2. When one Participant individually contracts to perform a task under this MOU, it will be solely responsible for its own Contracting, and the other Participants will not be subject to any liability arising from such Contracts.

6.3. Each Participant's Contracting Agency will negotiate to obtain the rights to use and disclose Project Information required by Section IX (Disclosure and Use of Project Information) of this MOU. Each Participant's Contracting Agency will insert into its prospective Contracts (and require its Contractors to insert in subcontracts) suitable provisions to satisfy the requirements of this MOU, including Section IX (Disclosure and Use of Project Information), Section X (Controlled Unclassified Information), Section XII (Security), Section XIII (Third Party Sales and Transfers), and Section XVIII (Amendment, Withdrawal, Termination, Entry into Effect, and Duration) of this MOU, and including export control provisions in accordance with this MOU, in particular paragraphs 6.5., and 6.6., of this Section. During the Contracting process, each Participant's Contracting Officer will advise Prospective Contractors of their responsibility to notify immediately the Contracting Agency, before Contract award, if they are subject to any license or agreement that will restrict that Participant's freedom to disclose Information or permit its use. The Contracting Officer will also advise Prospective Contractors to

mästä uusia sopimuksia tai hankesopimuksia, jotka aiheuttavat rajoituksia.

6.4. Kukin osapuoli velvoittaa toimeksisajansa oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä muiden osapuolten luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun tarkoitukseen kuin tässä pöytäkirjassa ja siihen perustuvissa hankesopimuksissa sallittuihin tarkoituksiin. Toimeksisaajat veloitetaan oikeudellisesti myös olemaan siirtämättä vientivalvonnan alaista tietoa edelleen toiselle toimeksisaajalle tai alihankkijalle, ellei tätä toimeksisaajaa tai alihankkijaa ole veloitettu oikeudellisesti rajaamaan tiedon käyttö tässä pöytäkirjassa ja siihen perustuvissa hankesopimuksissa sallittuihin tarkoituksiin. Muut osapuolet saavat siirtää osapuolen tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisesti luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa edelleen toimeksisaajilleen ainoastaan, jos tässä kappaleessa edellytetyt oikeudelliset järjestelyt on tehty.

6.5. Kukin osapuoli velvoittaa mahdolliset toimeksisaajansa oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä muun osapuolen luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun tarkoitukseen kuin tarjouksen tekemiseen kilpailutettaessa sopimuksia, joilla edistetään tässä pöytäkirjassa ja siihen perustuvissa hankesopimuksissa sallittuja tarkoituksia. Mahdolliset toimeksisaajat eivät saa käyttää tällaista tietoa muuhun tarkoitukseen, ellei niiden kanssa tehdä sopimusta. Lisäksi mahdolliset toimeksisaajat veloitetaan oikeudellisesti olemaan siirtämättä vientivalvonnan alaista tietoa edelleen mahdolliselle alihankkijalle, ellei tätä ole veloitettu oikeudellisesti rajaamaan vientivalvonnan alaisen tiedon käyttöä tarjouksen tekemiseen kilpailutettaessa sopimuksia. Muut osapuolet saavat siirtää osapuolen tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisesti luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa edelleen mahdollisille toimeksisaajilleen ainoastaan, jos tässä kappaleessa edellytetyt oikeudelliset järjestelyt on tehty. Tiedot vastaanottavat osapuolet ilmoittavat tiedot luovuttavan osapuolen pyynnöstä mah-

employ their best efforts not to enter into any new agreement or arrangement that will result in restrictions.

6.4. Each Participant will legally bind its Contractors to a requirement that the Contractor will not retransfer or otherwise use export-controlled Information furnished by the other Participants for any purpose other than the purposes authorized under this MOU and its associated PAs. The Contractor will also be legally bound not to retransfer the export-controlled Information to another Contractor or subcontractor unless that Contractor or subcontractor has been legally bound to limit use of the Information to the purposes authorized under this MOU and its associated PAs. Export-controlled Information furnished by one Participant under this MOU and its associated PAs may only be retransferred by the other Participants to its Contractors if the legal arrangements required by this paragraph have been established.

6.5. Each Participant will legally bind its Prospective Contractors to a requirement that the Prospective Contractor will not retransfer or otherwise use export-controlled Information furnished by the other Participant for any purpose other than responding to a solicitation issued in furtherance of the purposes authorized under this MOU and its associated PAs. Prospective Contractors will not be authorized use for any other purpose if they are not awarded a Contract. The Prospective Contractors will also be legally bound not to retransfer the export-controlled Information to a prospective subcontractor unless that prospective subcontractor has been legally bound to limit use of the export-controlled Information for the purpose of responding to the solicitation. Export-controlled Information furnished by one Participant under this MOU and its associated PAs may only be retransferred by the other Participants to their Prospective Contractors if the legal arrangements required by this paragraph have been established. Upon request by the furnishing Participant, the receiving Participants will identify their Prospective Contractors and

dolliset toimeksisaajansa ja mahdolliset ali-hankkijansa, jotka vastaanottavat tällaista vientivalvonnan alaista tietoa.

6.6. Jollei osapuolen sopijavirasto pysty hankkimaan riittäviä oikeuksia käyttää ja luovuttaa tämän pöytäkirjan IX jaksossa (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) edellytettävää hanketietoa tai jos sen toimeksisaajat tai mahdolliset toimeksisaajat ilmoittavat sille tiedon luovuttamisen ja käytön rajoituksista, ohjauskomiteassa toimiva kyseisen osapuolen jäsen ilmoittaa näistä rajoituksista muille ohjauskomitean jäsenille, jolloin ohjauskomitea voi kieltää hanketiedon siirtämisen kyseiselle toimeksisaajalle.

6.7. Osapuolten kansalliset hankejohtajat ilmoittavat viipymättä hankkeen pääjohtajalle ja ohjauskomiteassa toimiville osapuoltensa edustajille mahdollisista kasvaneista kustannuksista, aikataulun viivästymisistä tai suoritusongelmista, jotka liittyvät kyseisen osapuolen sopijaviraston vastuulla olevaan sopimukseen.

prospective subcontractors receiving such export-controlled Information.

6.6. In the event a Participant's Contracting Agency is unable to secure adequate rights to use and disclose Project Information as required by Section IX (Disclosure and Use of Project Information) of this MOU, or is notified by its Contractors or Prospective Contractors of any restrictions on the disclosure and use of Information, that Participant's SC member will notify the other members of the SC of the restrictions at which time, the SC may prohibit the transfer of Project Information to such Contractor.

6.7. The Participant's NPOs will promptly advise the TPO and its SC representative of any cost growth, schedule delay, or performance problems under any Contract for which their Contracting Agency is responsible.

VII JAKSO

TYÖOSUUDET

7.1. Tämän ohjelman yhteydessä osapuolet eivät aseta työosuuksia tai muuta tuotannollista tai kaupallista vastiketta koskevia vaatimuksia, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisia.

VIII JAKSO

HANKEMATERIAALI

8.1. Osapuolet voivat lakiensa, määräysten ja menettelytapojensa mukaisesti luovuttaa muille osapuolille hankemateriaalia, joka katsotaan tarvittavan hankesopimuksen täytäntöön panemiseksi. Hankemateriaali jää sen luovuttavan osapuolen omistukseen. Hankkeen pääjohtaja laatii ja hankesopimuksen ohjauskomitea hyväksyy luettelon kaikesta hankemateriaalista, jonka osapuoli luovuttaa toiselle osapuolelle hankesopimusta täytäntöön pantaessa, ja hankkeen pääjohtaja ylläpitää

SECTION VII

WORK SHARING

7.1. No requirement will be imposed by the Participants for work share or other industrial or commercial compensation in connection with this Program that is not in accordance with this MOU and its associated PAs.

SECTION VIII

PROJECT EQUIPMENT

8.1. The Participants may provide, in accordance with their laws, regulations, and policies, Project Equipment identified as being necessary for executing a PA to the other Participants. Project Equipment will remain the property of the providing Participant. A list of all Project Equipment provided by one Participant to another Participant in performance of a PA will be developed and maintained by the TPO and approved by the PA SC.

tätä luetteloa.

8.2. Hankemateriaalin vastaanottanut yksi tai useampi osapuoli pitää hankemateriaalin hyvässä ja käyttökelpoisessa kunnossa. Jollei hankemateriaalin luovuttanut osapuoli ole sallinut sen kuluttamista tai muuta käyttämistä ilman luovuttaneelle osapuolelle suoritettavaa korvausta, hankemateriaalin vastaanottanut yksi tai useampi osapuoli palauttaa sen luovuttaneelle osapuolelle yhtä hyvässä kunnossa kuin se on vastaanotettu, lukuun ottamatta odotettavissa olevaa tavanomaista kulumista, tai palauttaa hankemateriaalin ja maksaa sen kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset. Jos hankemateriaali vahingoittuu siten, ettei sitä kannata korjata, hankemateriaalin vastaanottanut osapuoli palauttaa sen luovuttaneelle osapuolelle (jollei luovuttanut osapuoli ole kirjallisesti toisin määrännyt) ja maksaa siitä luovuttaneen osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti laskettavan jälleenhankintahinnan kyseistä hankesopimusta noudattaen. Jos hankemateriaali menetetään sen ollessa yhden tai useamman vastaanottaneen osapuolen hallussa, vastaanottaneet osapuolet antavat luovuttaneelle osapuolelle menetystä koskevan todistuksen ja maksaa hankemateriaalista luovuttaneen osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti laskettavan jälleenhankintahinnan. Jos hankemateriaalin jälleenhankintahinta on tiedossa hankesopimuksen tullessa voimaan, se todetaan hankesopimuksessa.

8.3. Luovuttava osapuoli toimittaa hankemateriaalin yhdelle tai useammalle vastaanottavalle osapuolelle keskinäisesti sovitussa paikassa. Hankemateriaali siirtyy luovuttavan osapuolen hallinnasta vastaanottavien osapuolten hallintaan, kun hankemateriaali vastaanotetaan. Hankemateriaalin siirtäminen edelleen on vastaanottavien osapuolten vastuulla.

8.4. Vastaanottavat osapuolet käyttävät kaikkea siirrettävää hankemateriaalia ainoastaan hankesopimuksen täytäntöön panemiseen, jollei luovuttanut yksi tai useampi osapuoli ole antanut muuhun kirjallista suostumustaan. Lisäksi tämän pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolil-

8.2. The receiving Participant(s) will maintain any such Project Equipment in good order, repair, and operable condition. Unless the providing Participant has authorized the Project Equipment to be expended or otherwise consumed without reimbursement to the providing Participant, the receiving Participant(s) will return the Project Equipment to the providing Participant in as good condition as received, normal wear and tear excepted, or return the Project Equipment and pay the cost to restore it. If the Project Equipment is damaged beyond economical repair, the receiving Participant will return the Project Equipment to the providing Participant (unless otherwise specified in writing by the providing Participant) and pay its replacement value in accordance with a relevant PA and as computed pursuant to the providing Participant's national laws and regulations. If the Project Equipment is lost while in the custody of the receiving Participant(s), the receiving Participant(s) will issue a certificate of loss to the providing Participant and pay the replacement value as computed pursuant to the providing Participant's national laws and regulations. If known at the time of entry into effect, the replacement value of the Project Equipment will be specified in the PA.

8.3. The providing Participant will deliver Project Equipment to the receiving Participant(s) at a mutually determined location. Possession of the Project Equipment will pass from the providing Participant to the receiving Participants at the time of receipt of the Project Equipment. Any further transportation is the responsibility of the receiving Participants.

8.4. All Project Equipment that is transferred will be used by the receiving Participants only for the purposes of carrying out the PA, unless otherwise consented to in writing by the providing Participant(s). In addition, in accordance with Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this

le) mukaisesti hankemateriaalia ei siirretä edelleen eikä myydä kolmannelle osapuolelle ilman luovuttaneen osapuolen kirjallista ennakkosuostumusta.

8.5. Osapuolelle hankesopimuksen mukaisesti siirretty hankemateriaali palautetaan luovuttaneelle osapuolelle ennen hankesopimuksen ja/tai tämän pöytäkirjan irtisanomista tai voimassaolon päättymistä.

MOU, Project Equipment will not be re-transferred or sold to a Third Party without the prior written consent of the providing Participant.

8.5. Project Equipment transferred to one Participant under a PA will be returned to the providing Participant prior to the termination or expiration of the PA and/or this MOU.

IX JAKSO

HANKETIEDON LUOVUTTAMINEN JA KÄYTTÖ

9.1. Yleistä

9.1.1. Kaikki osapuolet ovat tietoisia siitä, että onnistunut yhteistyö riippuu tämän ohjelman toteuttamiseksi tarvittavan tiedon täysimittaisesta ja nopeasta vaihtamisesta. Osapuolet hankkivat riittävän hanketiedon ja riittävät oikeudet sen käyttämiseen, jotta COALWNW-aaltomuoto voidaan kehittää. Vaihdetavan ja/tai hankittavan hanketiedon luonne ja määrä ovat tämän pöytäkirjan II jakson (Tavoitteet), III jakson (Toiminnan laajuus) ja VI jakson (Sopimuksia koskevat määräykset) sekä pöytäkirjaan perustuvien hankesopimusten mukaiset. Hanketietoa luovutetaan ja käytetään osapuolten lakien ja määräysten mukaisesti.

9.1.2. Hanketiedon siirtoon sovelletaan seuraavia vientivalvontamääräyksiä:

9.1.2.1. Hanketietoa siirrettäessä noudatetaan luovuttavan osapuolen sovellettavia vientivalvontasäännöksiä ja -määräyksiä.

9.1.2.2. Jolleivät luovuttavan osapuolen asianmukaisesti valtuutetut viranomaiset määrää muita rajoituksia ajankohtana, jolloin hanketieto siirretään yhdelle tai useammalle muulle osapuolelle, kaikki luovuttavan osapuolen muille osapuolille luovuttama vientivalvonnan alainen tieto voidaan siirtää edelleen muiden osapuolten toimeksisaajille, ali-

SECTION IX

DISCLOSURE AND USE OF PROJECT INFORMATION

9.1. General

9.1.1. All Participants recognize that successful collaboration depends on full and prompt exchange of Information necessary for carrying out this Program. The Participants intend to acquire sufficient Project Information and rights to use such Information to enable the development of COALWNW. The nature and amount of Project Information to be exchanged and/or acquired will be in accordance with Section II (Objectives), Section III (Scope of Work), Section VI (Contractual Provisions) and the associated PAs to this MOU. Disclosure and use of Project Information will be in accordance with the Participants' laws and regulations.

9.1.2. The following export control provisions will apply to the transfer of Project Information:

9.1.2.1. Transfer of Project Information will be consistent with furnishing Participant's applicable export control laws and regulations.

9.1.2.2. Unless otherwise restricted by duly authorized officials of the furnishing Participant at the time of transfer to another Participant or Participants, all export-controlled Information furnished by one Participant to another Participant or Participants, may be re-transferred to the other Participants' Contractors, subcontractors, Prospective Contractors,

hankkijoille, mahdollisille toimeksisaajille ja mahdollisille alihankkijoille, jollei tämän pöytäkirjan VI jakson (Sopimuksia koskevat määräykset) 6.4. ja 6.5. kappaleen määräyksistä muuta johdu.

9.1.2.3. Vientivalvonnan alaista tietoa voivat luovuttaa yhden osapuolen valtion toimeksisaajat, alihankkijat, mahdolliset toimeksisaajat ja mahdolliset alihankkijat muiden osapuolten valtioiden toimeksisaajille, alihankkijoille, mahdollisille toimeksisaajille ja mahdollisille alihankkijoille tämän pöytäkirjan mukaisesti, jollei muuta johdu sellaisiin lupiin tai muihin hyväksyntöihin sisältyvistä ehdoista, jotka ensin mainitun osapuolen valtio on antanut sovellettavien vientivalvontasääntönsä ja määräystensä mukaisesti.

9.1.2.4. Jos osapuoli katsoo tarpeelliseksi rajoittaa vientivalvonnan alaisen tiedon siirtämistä edelleen tämän jakson 9.1.2.2. kohdan mukaisesti, se ilmoittaa asiasta viipymättä muille osapuolille. Jos rajoitusta sovelletaan ja sen kohteena oleva yksi tai useampi osapuoli vastustaa sitä, ohjauskomiteassa toimivat kyseisten osapuolten edustajat ilmoittavat asiasta viipymättä ohjauskomiteassa toimiville muiden osapuolten edustajille, ja nämä neuvottelevat välittömästi keskenään keinoista ratkaista nämä asiat tai lieventää niiden haittavaikutuksia.

9.1.2.5. Tiedon suojaamiseen liittyvien tämän pöytäkirjan määräysten, erityisesti IX jakson (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), X jakson (Valvottu turvallisuusluokittelun tieto), XII jakson (Turvallisuus), ja XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille), estämättä VI jakson (Sopimuksia koskevat määräykset) ja tämän IX jakson erityisiä vientivalvontamääräyksiä ei sovelleta tiedon siirtämiseen, jos siirron toisena osapuolena ei ole Yhdysvallat, ja jos tähän tiedon vaihtoon ei sisälly Yhdysvaltojen vientivalvonnan alaista tietoa.

9.2. Valtion tulostieto

9.2.1. Luovuttaminen: Kaikki osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön tuottama hankkeen

and prospective subcontractors, subject to the requirements of paragraphs 6.4., and 6.5. of Section VI (Contracting Provisions) of this MOU.

9.1.2.3. Export-controlled Information may be furnished by Contractors, subcontractors, Prospective Contractors, and prospective subcontractors of one Participant's nation to the Contractors, subcontractors, Prospective Contractors, and prospective subcontractors of the other Participating nations pursuant to this MOU, subject to the conditions established in licenses or other approvals issued by the Government of the former Participant in accordance with its applicable export control laws and regulations.

9.1.2.4. If a Participant finds it necessary to exercise a restriction on the retransfer of export-controlled Information as set out in subparagraph 9.1.2.2. of this Section, it will promptly inform the other Participants. If a restriction is then exercised and the affected Participant or Participants object, that Participant's or those Participants' SC representatives will promptly notify the other Participants' SC representative and they will immediately consult in order to discuss ways to resolve such issues or mitigate any adverse effects.

9.1.2.5. Notwithstanding the provisions of this MOU that relate to the protection of Information, particularly Section IX (Disclosure and Use of Project Information), Section X (Controlled Unclassified Information), Section XII (Security), and Section XIII (Third Party Sales and Transfers), the specific export control provisions set out in Section VI (Contracting Provisions) and this Section will not apply to transfers and Information among non-U.S. Participants where such exchanges do not include U.S. export-controlled Information.

9.2. Government Project Foreground Information

9.2.1. Disclosure: All Project Foreground Information generated by a Participant's mili-

tulostieto (jäljempänä "valtion tulostieto") luovutetaan viipymättä ja osapuolille maksutta.

9.2.2. Käyttö: Kukin osapuoli saa käyttää tai antaa käytettäväksi kaikkea valtion tulostietoa maksutta puolustustarkoituksiin. Osapuolella, joka on tuottanut valtion tulostiedon, säilyvät lisäksi kaikki oikeudet tiedon käyttöön. Tiedon myymiseen tai muuhun siirtämiseen kolmannelle osapuolelle sovelletaan tämän pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

9.3. Valtion taustatieto

9.3.1. Luovuttaminen: Kukin osapuoli luovuttaa pyynnöstä viipymättä ja muille osapuolille maksutta sotilas- tai siviilihenkilöstönsä tuottaman merkityksellisen valtion taustatiedon sillä edellytyksellä, että

9.3.1.1. tämä valtion taustatieto on välttämätöntä tai hyödyllistä hankkeelle; tällöin se osapuoli, jonka hallussa tieto on, päättää tietoa pyytävän yhden tai useamman osapuolen kanssa neuvoteltuaan, onko tieto välttämätöntä tai hyödyllistä hankkeelle,

9.3.1.2. tämän valtion taustatiedon saa saatava saataville ainoastaan, jos tällöin ei loukata teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeuksia,

9.3.1.3. tämän valtion taustatiedon luovuttaminen on tiedon luovuttavan osapuolen tiedon luovuttamista koskevien kansallisten toimintaperiaatteiden ja määräysten mukaista,

9.3.1.4. tämän valtion taustatiedon luovuttaminen tai siirtäminen toimeksisaajalle on luovuttavan osapuolen vientivalvontasäännösten ja – määräysten mukaista.

tary or civilian employees (hereinafter referred to as "Government Project Foreground Information") will be disclosed promptly and without charge to the Participants.

9.2.2. Use: Each Participant may use or have used all Government Project Foreground Information without charge for Defense Purposes. The Participant generating Government Project Foreground Information will also retain all its rights of use thereto. Any sale or other transfer to a Third Party will be subject to the provisions of Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this MOU.

9.3. Government Project Background Information

9.3.1. Disclosure: Each Participant, upon request, will disclose promptly and without charge to the other Participants any relevant Government Project Background Information generated by its military or civilian employees, provided that:

9.3.1.1. Such Government Project Background Information is necessary to or useful in the Project, with the Participant in possession of the Information determining, after consulting with the requesting Participant or Participants, whether it is "necessary to" or "useful in" the Project.

9.3.1.2. Such Government Project Background Information may be made available only if the rights of holders of Intellectual Property rights are not infringed.

9.3.1.3. Disclosure of such Government Project Background Information is consistent with national disclosure policies and regulations of the furnishing Participant.

9.3.1.4. Any disclosure or transfer of such Government Project Background Information to Contractors is consistent with the furnishing Participant's export control laws and regulations.

9.3.2. Käyttö: Valtion taustatietoa pyytänyt osapuoli saa käyttää tai antaa käytettäväksi tällaista toisen osapuolen sille luovuttamaa tietoa maksutta hankkeen tarkoituksiin. Jollei muiden yhteisöjen kuin osapuolten teollis- ja tekijänoikeuksista muuta johdu, valtion taustatietoa pyytänyt osapuoli saa kuitenkin käyttää tätä tietoa maksutta hankkeen tarkoituksiin, jos tämä tieto on välttämätöntä hankkeen tulostiedon käyttämiseksi. Tiedon luovuttava osapuoli päättää muiden osapuolten kanssa neuvoteltuaan, onko valtion taustatieto välttämätöntä hankkeen tulostiedon käyttämiseksi. Tiedon luovuttavalla osapuolilla säilyvät kaikki valtion taustatietoon liittyvät oikeudet.

9.4. Toimeksisaajan tulostieto

9.4.1. Luovuttaminen: Toimeksisaajien tuottama ja luovuttama hankkeen tulostieto (jäljempänä "toimeksisaajan tulostieto") luovutetaan viipymättä ja osapuolille maksutta.

9.4.2. Käyttö: Kukaan osapuoli voi käyttää tai antaa käytettäväksi maksutta puolustustarkoituksiin kaikkea toimeksisaajan tulostietoa, jota osapuolten toimeksisaajat tuottavat ja luovuttavat. Osapuolilla, jonka toimeksisaajat tuottavat ja luovuttavat toimeksisaajan tulostietoa, säilyy lisäksi kaikki oikeudet käyttää tätä tietoa sovellettavien sopimusten mukaisesti. Toimeksisaajan tulostiedon myymiseen tai muuhun siirtämiseen kolmannelle osapuolelle sovelletaan tämän pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

9.5. Toimeksisaajan taustatieto

9.5.1. Luovuttaminen: Sopimuksen tehnyt osapuoli saattaa viipymättä ja maksutta mui-

9.3.2. Use: Government Project Background Information furnished by one Participant to the requesting Participant may be used without charge by or for the requesting Participant for Project purposes. However, subject to Intellectual Property rights held by entities other than the Participants, such Government Project Background Information may be used for Project Purposes by the requesting Participant, without charge, when such Information is necessary for the use of Project Foreground Information. The furnishing Participant, in consultation with the other Participants, will determine whether the Government Project Background Information is necessary for the use of Project Foreground Information. The furnishing Participant will retain all its rights with respect to such Government Project Background Information.

9.4. Contractor Project Foreground Information

9.4.1. Disclosure: Project Foreground Information generated and delivered by Contractors (hereinafter referred to as "Contractor Project Foreground Information") will be disclosed promptly and without charge to the Participants.

9.4.2. Use: Each Participant may use or have used without charge for Defense Purposes all Contractor Project Foreground Information generated and delivered by Contractors of the Participants. The Participant whose Contractors generate and deliver Contractor Project Foreground Information will also retain all its rights of use thereto in accordance with the applicable Contracts. Any sale or other transfer to a Third Party of Contractor Project Foreground Information will be subject to the provisions of Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this MOU.

9.5. Contractor Project Background Information

9.5.1. Disclosure: A Contracting Participant will make available to the other Partici-

den osapuolten saataville kaiken toimeksisaajien tuottaman toimeksisaajan taustatiedon, joka luovutetaan tämän pöytäkirjan mukaisesti tehtyjen sopimusten perusteella. Muu osapuolen hallussa oleva toimeksisaajien tuottama hankkeen taustatieto saatetaan pyynnöstä viipymättä ja maksutta muiden osapuolten saataville sillä edellytyksellä, että

9.5.1.1. tämä toimeksisaajan taustatieto on välttämätöntä tai hyödyllistä hankkeelle; tällöin se osapuoli, jonka hallussa tieto on, päättää tietoa pyytäneen osapuolen kanssa neuvoteltuaan, onko tieto välttämätöntä tai hyödyllistä hankkeelle,

9.5.1.2. tämän toimeksisaajan taustatiedon saa saattaa saataville ainoastaan, jos tällöin ei loukata teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeuksia,

9.5.1.3. tämän toimeksisaajan taustatiedon luovuttaminen on tiedon luovuttavan osapuolen tiedon luovuttamista koskevien kansallisten toimintaperiaatteiden ja määräysten mukaista,

9.5.1.4. tämän toimeksisaajan taustatiedon luovuttaminen tai siirtäminen toimeksisaajalle on luovuttavan osapuolen vientivalvontasäännösten ja – määräysten mukaista.

9.5.2. Käyttö: Osapuolet, jotka vastaanottavat toimeksisaajien tähän pöytäkirjaan perustuvien sopimusten perusteella luovuttamaa toimeksisaajan taustatietoa, saavat käyttää tai antaa käytettäväksi kaikkea tätä tietoa maksutta hankkeen tarkoituksiin, jollei muiden teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden kuin osapuolten määräämistä rajoituksista muuta johdu. Muuta osapuolen toimeksisaajien luovuttamaa ja sitä pyytäneelle yhdelle tai useammalle osapuolelle luovutettua toimeksisaajan taustatietoa saavat sitä pyytäneet osapuolet käyttää maksutta hankkeen tarkoituksiin, jollei muiden teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden kuin osapuolten määräämistä rajoituksista muuta johdu; tietoa pyytäneet osa-

pants promptly and without charge all Contractor Project Background Information generated by Contractors that is delivered under Contracts awarded in accordance with this MOU. Any other Project Background Information that is generated by Contractors and that is in the possession of one Participant will be made available promptly and without charge to the other Participants, upon its request, provided the following conditions are met:

9.5.1.1. Such Contractor Project Background Information is necessary to or useful in the Project, with the Participant in possession of the Information determining, after consultation with the requesting Participant, whether it is "necessary to" or "useful in" the Project.

9.5.1.2. Such Contractor Project Background Information may be made available only if the rights of holders of Intellectual Property rights are not infringed.

9.5.1.3. Disclosure of such Contractor Project Background Information is consistent with national disclosure policies and regulations of the furnishing Participant.

9.5.1.4. Any disclosure or transfer of such Contractor Project Background Information to Contractors is consistent with the furnishing Participant's export control laws and regulations.

9.5.2. Use: All Contractor Project Background Information delivered by Contractors under Contracts awarded in accordance with this MOU may be used by or for the receiving Participant, without charge, for Project purposes, subject to any restrictions by holders of Intellectual Property rights other than the Participants. Any other Contractor Project Background Information furnished by one Participant's Contractors and disclosed to a requesting Participant or Participants may be used without charge by the requesting Participant or Participants for Project purposes subject to any restrictions by holders of Intellectual Property rights other than the Participants; also, when necessary for the use of

puolet saavat käyttää tätä tietoa hankkeen tarkoituksiin myös silloin, kun se on välttämättömää hankkeen tulostiedon käyttämiseksi, jollei muuta johdu sellaisista oikeudenmukaisista ja kohtuullisista ehdoista, joista on mahdollisesti sovittava toimeksisaajien kanssa. Tiedon luovuttava osapuoli päättää tietoa pyytäneiden osapuolten kanssa neuvoteltuaan, onko tämä muu toimeksisaajan taustatieto välttämättömää hankkeen tulostiedon käyttämiseksi.

9.6. Hanketiedon muu käyttö

9.6.1. Muut osapuolet saavat käyttää osapuolen luovuttamaa hankkeen taustatietoa ainoastaan tämän pöytäkirjan mukaisesti tarkoituksiin, jollei luovuttanut osapuoli ole antanut kirjallista suostumustaan muuhun.

9.7. Teollis- ja tekijänoikeuksien alainen hanketieto

9.7.1. Kaikki teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien luovutus- ja käyttörajoitusten alainen hanketieto kartoitetaan ja merkitään, ja sitä käsitellään turvallisuusluokituksensa mukaan joko valvottuna turvallisuusluokittelemattomana tietona tai turvallisuusluokiteltuna tietona.

9.7.2. COALWNW-tiedon valvontaopas sisältää määräykset, jotka tarvitaan sen varmistamiseksi, että teollis- ja tekijänoikeuksien alainen hanketieto välitetään suojattuna.

9.8. Patentit

9.8.1. Osapuolet sisällyttävät kaikkiin hanketta koskeviin sopimuksiinsa hankekeksintöihin liittyvien patenttioikeuksien ja muiden oikeuksien käyttöä koskevan määräyksen, jonka mukaan

9.8.1.1. osapuoli omistaa kaikki hankekeksinnöt sekä oikeuden hakea niille patenttia kyseisen toimeksisaajan esittämättä niitä koskevia vaateita; tai

Project Foreground Information, such other Contractor Project Background Information may be used by the requesting Participant or Participants for Project purposes, subject to such fair and reasonable terms as may be necessary to be arranged with the Contractor. The furnishing Participant, in consultation with the requesting Participant or Participants, will determine whether such other Contractor Project Background Information is necessary for the use of Project Foreground Information.

9.6. Alternative Uses of Project Information

9.6.1. Any Project Background Information provided by one Participant will be used by the other Participants only for the purposes set forth in this MOU, unless otherwise consented to in writing by the providing Participant.

9.7. Proprietary Project Information

9.7.1. All Project Information that is subject to disclosure and use restrictions with respect to Intellectual Property rights will be identified and marked, and it will be handled as Controlled Unclassified Information or as Classified Information, depending on its security classification.

9.7.2. The CIGG will contain such provisions as are necessary to ensure the protected communication of Project Information that is subject to Intellectual Property rights.

9.8. Patents

9.8.1. Each Participant will include in all its Contracts for the Project a provision governing the disposition of rights in regard to Project Inventions and Patent rights relating thereto that either:

9.8.1.1. Provides that the Participant will hold title to all such Project Inventions together with the right to make Patent applications for the same, free of encumbrance from the Contractor concerned; or

9.8.1.2. toimeksisaaja omistaa sekä kaikki tällaiset hankekeksinnöt (tai voi päättää pidättää itsellään omistusoikeuden niihin) että oikeuden hakea niille patenttia mutta antaa samalla osapuolille luvan käyttää hankekeksintöjä ja niihin perustuvia patenteja tämän jakson 9.8.2. kohdan määräysten mukaisin ehdoin.

9.8.2. Jos toimeksisaaja omistaa hankekeksinnön (tai päättää pidättää itsellään omistusoikeuden siihen), sopimuksen tehnyt osapuoli antaa muille osapuolille kaikkia kyseiseen keksintöön perustuvia patenteja koskevan yksinomaisen, peruuttamattoman ja tekijänpalkkioista vapautetun luvan käyttää patentoitua hankekeksintöä tai antaa sen käytettäväksi puolustustarkoituksiin kaikkialla maailmassa.

9.8.3. Jäljempänä olevien 9.8.4.—9.8.6. kohdan määräyksiä sovelletaan kaikkiin osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön tekemiin hankekeksintöihin liittyviin patenttioikeuksiin, mukaan lukien valtion laitoksissa tehdyt keksinnöt, ja kaikkiin sellaisiin toimeksisaajien tekemiin hankekeksintöihin liittyviin patenttioikeuksiin, jotka sopimuksen tehnyt osapuoli omistaa tai joihin se on oikeutettu hankkimaan omistusoikeuden.

9.8.4. Jos osapuolella on oikeus tai hän voi saada oikeuden hakea patenttia hankekeksinnölle, osapuoli neuvottelee muiden osapuolten kanssa patentin hakemisesta. Osapuoli, joka omistaa tällaisen hankekeksinnön tai saa siihen omistusoikeuden, hakee tai antaa hakea muissa maissa patenttia kyseiselle hankekeksinnölle tai antaa muille osapuolille mahdollisuuden hakea patenttia tälle hankekeksinnölle sen omistavan osapuolen puolesta. Osapuoli ilmoittaa viipymättä muille osapuolille, kun patenttia on haettu. Jos osapuoli haettuaan tai annettuaan hakea patenttia luopuu patenttihakemukseen liittyvistä vaateista tai lakkaa pitämästä voimassa hakemuksen perusteella myönnettyä patenttia, osapuoli ilmoittaa tästä päätöksestä muille osapuolille ja sallii muiden osapuolten jatkaa tapauksen mukaan joko vaateiden ajamista tai patentin pitämistä voimassa.

9.8.1.2. Provides that the Contractor will hold title (or may elect to retain title) for such Project Inventions together with the right to make Patent applications for the same, while securing for the Participants a license for the Project Inventions, and any Patents thereto, on terms in compliance with the provisions of subparagraph 9.8.2. of this Section.

9.8.2. In the event that a Contractor owns title (or elects to retain title) to any Project Invention, the Contracting Participant will secure for the other Participant non-exclusive, irrevocable, royalty-free licenses under all Patents secured for that invention, to practice or have practiced the patented Project Invention throughout the world for Defense Purposes.

9.8.3. The provisions of subparagraphs 9.8.4. through 9.8.6. below will apply in regard to Patent rights for all Project Inventions made by the Participants' military or civilian employees, including those within Government-owned facilities, and for all Project Inventions made by Contractors for which the Contracting Participant holds title or is entitled to acquire title.

9.8.4. When a Participant has or can secure the right to file a Patent application with regard to a Project Invention, that Participant will consult with the other Participants regarding the filing of such Patent application. The Participant that has or receives title to such Project Invention will, in other countries, file, cause to be filed, or provide the other Participants with the opportunity to file on behalf of the Participant holding title, Patent applications covering that Project Invention. A Participant will immediately notify other Participants that a Patent application has been filed. If a Participant, having filed or caused to be filed a Patent application, abandons prosecution of the application or ceases maintaining the Patent granted or issued on the application, that Participant will notify the other Participants of that decision and permit the other Participants to continue the prosecution or maintain the Patent as the

case may be.

9.8.5. Kaikille osapuolille toimitetaan kopiot hankekeksintöjen perusteella tehdyistä patenttihakemuksista ja myönnettyistä patenteista.

9.8.5. Each Participant will be furnished with copies of Patent applications filed and Patents granted with regard to Project Inventions.

9.8.6. Osapuolet antavat muille osapuolille hankekeksintöihin perustuvia patentejaan koskevan ei-yksinomaisen, peruuttamattoman ja tekijänpalkkioista vapautetun luvan käyttää tai antaa käytettäväksi patentoitua hankekeksintöä puolustustarkoituksiin kaikkialla maailmassa.

9.8.6. Each Participant will grant to the other Participant a non-exclusive, irrevocable, royalty-free license under its Patents for Project Inventions, to practice or have practiced the Project Invention throughout the world for Defense Purposes.

9.9. Hankesopimuksen mukaisesti tehdyt patenttihakemukset suojataan noudattaen sovellettavia monenvälisiä ja kahdenvälisiä sopimuksia ja järjestelyjä.

9.9. Patent applications to be filed under a PA will be protected and safeguarded in accordance with any applicable multilateral and bilateral treaties, agreements, and arrangements.

9.10. Osapuoli ilmoittaa muille osapuolille kyseiseen osapuoleen kohdistetuista teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevista vaateista, jotka ovat syntyneet tehtäessä hankkeeseen kuuluvaa työtä muiden osapuolten puolesta. Mahdollisuuksien mukaan muut osapuolet, joita asia koskee, luovuttavat tälle osapuolelle käytettävissään olevan tiedon, josta voi olla hyötyä puolustauduttaessa näitä vaateita vastaan. Kukin osapuoli vastaa itseensä kohdistettujen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevien vaateiden käsittelystä ja neuvottelee muiden osapuolten kanssa näiden vaateiden käsittelyn aikana ja ennen niiden ratkaisemista. Osapuolet jakavat tällaisten teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevien vaateiden ratkaisemisesta aiheutuvat kustannukset niiden rahoitusosuuksien mukaisessa suhteessa, jotka hankesopimuksen taloutta koskevissa määräyksissä määrätään osapuolten maksettaviksi kyseistä työtä varten.

9.10. Each Participant will notify the other Participants of any Intellectual Property infringement claims brought against that Participant arising in the course of work performed under a Project on behalf of the other Participants. Insofar as possible, the other applicable Participants will provide Information available to it that may assist in defending such claims. Each Participant will be responsible for handling such Intellectual Property infringement claims brought against it, and will consult with the other Participants during the handling, and prior to any settlement, of such claims. The Participants will share the costs of resolving such Intellectual Property infringement claims in proportion to their financial contributions for that work specified in Financial Provisions of the PA.

9.11. Osapuolet antavat kansallisten lakien, määräystensä ja käytäntöjensä mukaisesti luvan ja suostumuksen kaikkeen patentoitujen keksintöjen käyttämiseen hankkeeseen kuuluvassa työssä, tai jos se katsotaan tarpeelliseksi hankkeeseen kuuluvassa työssä, ne antavat luvan ja suostumuksen muuhun kuin kaupalliseen tekijänoikeuteen, jonka niiden

9.11. The Participants will, as permitted by their national laws, regulations, and practices, give their authorization and consent for all use in the course of work performed under a Project of any invention covered by Patent, or as determined to be necessary for work under the Project, authorization and consent for non-commercial copyright, granted or

valtiot myöntävät tai muutoin antavat.

otherwise provided by their respective countries.

X JAKSO

SECTION X

VALVOTTU TURVALLISUUSLUOKITTELEMATON TIETO

CONTROLLED UNCLASSIFIED INFORMATION

10.1. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä tai jollei tiedot luovuttava osapuoli anna kirjallista lupaa muuhun, tämän pöytäkirjan mukaisesti luovutettua tai tuotettua valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa valvotaan seuraavasti:

10.1. Except as otherwise provided in this MOU or as authorized in writing by the originating Participant, Controlled Unclassified Information provided or generated pursuant to this MOU will be controlled as follows:

10.1.1. Tietoa käytetään ainoastaan tämän pöytäkirjan IX jakson (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) perusteella sallittuihin hanketiedon käyttötarkoituksiin.

10.1.1. Such Information will be used only for the purposes authorized for use of Project Information as specified in Section IX (Disclosure and Use of Project Information) of this MOU.

10.1.2. Tiedon saanti rajoitetaan henkilöstöön, jonka on välttämättä saatava sitä tämän jakson 10.1.1. kohdan mukaista sallittua käyttöä varten, ja tiedon saantiin sovelletaan tämän pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

10.1.2. Access to such Information will be limited to personnel whose access is necessary for the permitted use under subparagraph 10.1.1. of this Section, and will be subject to the provisions of Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this MOU.

10.1.3. Osapuolet toteuttavat kaikki käytävissään olevat asianmukaiset lailliset toimenpiteet, mukaan lukien kansallinen luokittelu, suojatakseen tämän tiedon muulta luovuttamiselta (mukaan lukien lainsäädäntöön perustuvat pyynnöt), lukuun ottamatta tämän jakson 10.1.2. kohdassa tarkoitettuja tapauksia, jollei tiedot luovuttava osapuoli suostu tähän luovuttamiseen. Jos tietoa luovutetaan luvatta tai on todennäköistä, että tietoa saataan joutua luovuttamaan muutoin lainsäädännön nojalla, tiedot lähetettävälle osapuolille ilmoitetaan asiasta viipymättä.

10.1.3. Each Participant will take all appropriate lawful steps available to it, including national classification, to keep such Information free from further disclosure (including requests under any legislative provisions), except as provided in subparagraph 10.1.2. of this Section, unless the originating Participant consents to such disclosure. In the event of unauthorized disclosure, or if it becomes probable that the Information may have to be further disclosed under any legislative provision, immediate notification will be given to the originating Participant.

10.2. Avustaakseen asianmukaisen valvonnan järjestämisessä tiedot luovuttava osapuoli varmistaa, että valvottu turvallisuusluokittelematon tieto merkitään asianmukaisesti sen luottamuksellisuuden varmistamiseksi. Osapuolten vientivalvonnan alainen tieto merkitään niiden vientivalvontamerkintöjen mukai-

10.2. To assist in providing the appropriate controls, the originating Participant will ensure that Controlled Unclassified Information is appropriately marked to ensure its "in confidence" nature. The Participants' export-controlled Information will be marked in accordance with the applicable Participant's

sesti siten kuin COALWNW-tiedon valvontaoppaassa määrätään. Lisäksi osapuolet sopivat etukäteen kirjallisesti muuhun valvottuun turvallisuusluokittelemattomaan tietoon tehtävistä merkinnöistä ja selittävät nämä merkinnät COALWNW-tiedon valvontaoppaassa.

10.3. Käsiteltäessä tämän pöytäkirjan mukaisesti luovutettua tai tuotettua valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa varmistetaan tämän jakson 10.1. kappaleessa tarkoitettu valvonta.

10.4. Ennen kuin osapuolet sallivat valvottuun turvallisuusluokittelemattoman tiedon luovuttamisen toimeksisaajille, ne varmistavat, että toimeksisaajat on velvoitettu oikeudellisesti valvomaan tätä tietoa tämän jakson määräysten mukaisesti.

export control markings as documented in the CICG. The Participants will also decide, in advance and in writing, on the markings to be placed on any other types of Controlled Unclassified Information and describe such markings in the CICG.

10.3. Controlled Unclassified Information provided or generated pursuant to this MOU will be handled in a manner that ensures control as provided for in paragraph 10.1. of this Section.

10.4. Prior to authorizing the release of Controlled Unclassified Information to Contractors, the Participants will ensure the Contractors are legally bound to control such Information in accordance with the provisions of this Section.

XI JAKSO

VIERAILUT LAITOKSISSA

11.1. Osapuolet sallivat muiden osapuolten työntekijöiden tai muiden osapuolten toimeksisaajien työntekijöiden vierailut valtioidensa laitoksissa, virastoissa ja laboratorioissa sekä toimeksisaajien toimitiloissa edellyttäen, että kyseiset osapuolet sallivat nämä vierailut ja että työntekijöillä on tarvittavat ja asianmukaiset todistukset turvallisuusselvityksistä sekä tiedonsaantitarve.

11.2. Kaikkien vierailijoiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen turvallisuusmääräyksiä. Vierailijoille luovutettavaa tai heidän saatavilleen saatettavaa tietoa käsitellään siten kuin se olisi luovutettu vierailijat lähettäneelle osapuolille, ja tähän tietoon sovelletaan tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten määräyksiä.

11.3. Pyynnöt, jotka koskevat osapuolen henkilöstön vierailua toisen osapuolen toimitiloissa, koordinoidaan virallisten kanavien välityksellä, ja ne vastaavat isäntänä toimivan osapuolen vakiintuneita vierailumenettelyjä. Vierailupyynnöissä mainitaan ohjelman nimi.

SECTION XI

VISITS TO ESTABLISHMENTS

11.1. Each Participant will permit visits to its Government establishments, agencies and laboratories, and Contractor facilities by employees of the other Participants or by employees of the other Participants' Contractors, provided that the visit is authorized by the concerned Participants and the employees have any necessary and appropriate security clearances and a need-to-know.

11.2. All visiting personnel will be required to comply with security regulations of the hosting Participant. Any Information disclosed or made available to visitors will be treated as if supplied to the Participant sponsoring the visiting personnel, and will be subject to the provisions of this MOU and its associated PAs.

11.3. Requests for visits by personnel of one Participant to a facility of the other Participants will be coordinated through official channels, and will conform with the established visit procedures of the hosting Participant. Requests for visits will bear the name of the Program.

11.4. Luettelot kunkin osapuolen henkilöstöstä, jonka edellytetään vierailevan toistuvasti toisen osapuolen toimitiloissa, toimitetaan virallisten kanavien välityksellä toistuvia kansainvälisiä vierailuja koskevia menettelyjä noudattaen.

11.4. Lists of personnel of each Participant required to visit, on a continuing basis, facilities of the other Participant will be submitted through official channels in accordance with recurring international visit procedures.

XII JAKSO

SECTION XII

TURVALLISUUS

SECURITY

12.1. Osapuolten tarkoituksena on toteuttaa tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukainen ohjelma turvallisuusluokittelemattomalla tasolla. Tätä pöytäkirjaa täytäntöön pantaessa ei luovuteta eikä tuoteta turvallisuusluokiteltua tietoa.

12.1. It is the intent of the Participants that the Program carried out under this MOU and its associated PAs will be conducted at the unclassified level. No Classified Information will be provided or generated under this MOU.

XIII JAKSO

SECTION XIII

MYYNIT JA SIIRROT KOLMANSILLE OSAPUOLILLE

THIRD PARTY SALES AND TRANSFERS

13.1. Tämän jakson 13.2. kappaleessa sallittua toimintaa lukuun ottamatta osapuolet eivät myy tai luovuta hankkeen tulostietoa tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettua tietoa eivätkä siirrä niihin kohdistuvaa omistusoikeutta tai hallintaa kolmannelle osapuolelle ilman muiden osapuolten hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Osapuolet eivät myöskään salli tällaista myyntiä, luovutusta tai siirtoa, tulostiedon tai tietöerän omistajan suorittamanakaan, ilman muiden osapuolten hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Tätä suostumusta ei anneta, ellei aiotun vastaanottajan hallitus vahvista osapuolille kirjallisesti, että se

13.1. Except to the extent permitted in paragraph 13.2. of this Section, the Participants will not sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Project Foreground Information or any item produced either wholly or in part from Project Foreground Information to any Third Party without the prior written consent of the Governments of the other Participants. Furthermore, no Participant will permit any such sale, disclosure, or transfer, including by the owner, without the prior written consent of the Governments of the other Participants. Such consent will not be given unless the Government of the intended recipient confirms in writing with the Participants that it will:

13.1.1. ei siirrä luovutettua materiaalia tai tietoa edelleen eikä salli niitä siirrettävän edelleen,

13.1.1. Not retransfer, or permit the further retransfer of, any equipment or Information provided.

13.1.2. käyttää tai sallii käytettävän luovutettua materiaalia tai tietoa ainoastaan osapuolten yksilöimiin tarkoituksiin.

13.1.2. Use, or permit the use of, the equipment or Information provided only for the purposes specified by the Participants.

13.2. Osapuolilla säilyy oikeus myydä tai luovuttaa hankkeen tulostieto tai sen perusteella kokonaan tuotettu tietöerä taikka siirtää

13.2. The Participants will retain the right to sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Project Foreground Informa-

niihin kohdistuva omistusoikeus tai hallinta, jos

13.2.1. tiedon tai tietöerän ovat tuottaneet yksinomaan osapuoli tai sen toimeksisaajat suoritettaessa tämän osapuolen tämän pöytäkirjan III jaksoon (Toiminnan laajuus) perustuvaa työosuutta,

13.2.2. tieto tai tietöerä ei sisällä muille osapuolille kuuluvaa hankkeen tulostietoa tai hankkeen taustatietoa eikä sen tuottamisessa, testaamisessa tai arvioinnissa ole käytetty muiden osapuolten hankemateriaalia.

13.3. Mahdollinen kysymys siitä, kuuluuko sellainen hankkeen tulostieto (tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettu tietöerä), jonka osapuoli aikoo myydä tai luovuttaa tai johon kohdistuvan omistusoikeuden tai hallinnan se aikoo siirtää kolmannelle osapuolelle, tämän jakson 13.2. kappaleen soveltamisalaan, saatetaan välittömästi muiden osapuolten kansallisten hankejohtajien tietoon. Osapuolet ratkaisevat asian ennen kuin tällainen hankkeen tulostieto (tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettu tietöerä) myydään tai muutoin siirretään kolmannelle osapuolelle.

13.4. Osapuoli ei myy tai luovuta muiden osapuolten luovuttamaa hankemateriaalia tai hankkeen taustatietoa eikä siirrä niihin kohdistuvaa omistusoikeutta tai hallintaa kolmannelle osapuolelle ilman materiaalin tai tiedon luovuttaneiden muiden osapuolten hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Luovuttavan osapuolen hallitus vastaa yksin tällaisten siirtojen sallimisesta ja tapauksen mukaan niiden toteuttamista koskevien määräysten ja menetelmien määrittelystä.

tion or any item produced wholly from Project Foreground Information:

13.2.1. That is generated solely by a Participant or that Participant's Contractors in the performance of that Participant's work allocation under Section III (Scope of Work) of this MOU.

13.2.2. That does not include any Project Foreground Information or Project Background Information of the other Participants, and whose generation, test, or evaluation has not relied on the use of Project Equipment of the other Participants.

13.3. In the event questions arise as to whether the Project Foreground Information (or any item produced either wholly or in part from the Project Foreground Information) that a Participant intends to sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of to a Third Party is within the scope of paragraph 13.2. of this Section, the matter will be brought to the immediate attention of the other Participants' NPO. The Participants will resolve the matter prior to any sale or other transfer of such Project Foreground Information (or any item produced either wholly or in part from the Project Foreground Information) to a Third Party.

13.4. A Participant will not sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Project Equipment or Project Background Information provided by the other Participants to any Third Party without the prior written consent of the Government of the other Participant that provided such equipment or Information. The providing Participant's Government will be solely responsible for authorizing such transfers and, as applicable, specifying the method and provisions for implementing such transfers.

XIV JAKSO

VASTUUT JA VAATEET

14.1. Jos pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä virallisia tehtäviä suoritettaessa syntyy tai tähän toimintaan liittyy vastuuta, sovelle-

SECTION XIV

LIABILITY AND CLAIMS

14.1. For liability arising out of, or in connection with, activities undertaken in the performance of official duty in the execution of

taan seuraavia määräyksiä.

14.1.1. Osapuolen tai sen sotilas- tai siviilihenkilöstöön kohdistuvat vaateet käsitellään noudattaen osapuolten sovellettavien monenvälisten tai kahdenvälisten sopimusten ehtoja.

14.1.2. Monenvälisten tai kahdenvälisten sopimusten soveltamisalan ulkopuolisiin vaateisiin sovelletaan seuraavia määräyksiä:

14.1.2.1. Lukuun ottamatta tämän pöytäkirjan VIII jaksossa (Hankemateriaali) tarkoitettuja vaateita, jotka koskevat hankemateriaalin menettämistä tai vahingoittumista, osapuolet luopuvat kaikista sotilas- tai siviilihenkilöstönsä henkilövahinkoja tai kuolemaa tai omaisuutensa vahingoittumista tai menettämistä (mukaan lukien osapuolen osuus yhteisesti hankitusta materiaalista) koskevista muihin osapuoliin kohdistuvista vaateista, jotka perustuvat muiden osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön aiheuttamiin vahinkoihin. Jos kuitenkin osapuolet keskenään katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallisesta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, vastuukustannuksista vastaa kyseinen osapuoli yksin.

14.1.2.2. Muun henkilön esittämät vaateet, jotka koskevat osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön aiheuttamia henkilövahinkoja tai kuolemaa tai omaisuuden vahingoittumista tai menettämistä, käsittelee tarkoituksenmukaisin osapuoli siten kuin osapuolet keskenään päättävät. Kuluista, joihin vahingonkärsineen katsotaan olevan oikeutettu, vastaavat osapuolet sovellettavassa hankesopimuksessa määriteltujen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suorituksiensa mukaisessa suhteessa. Jos kuitenkin osapuolet keskenään katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallisesta väärinkäytök-

the MOU, the following provisions will apply.

14.1.1. Claims against a Participant or its military or civilian personnel will be dealt with in accordance with the terms of applicable multilateral or bilateral treaties and agreements of the Participants.

14.1.2. For those claims for which multilateral or bilateral treaties or agreements do not apply, the following provisions will apply:

14.1.2.1. With the exception of claims for loss of or damage to Project Equipment, which are addressed in Section VIII (Project Equipment) of this MOU, each Participant waives all claims against the other Participants in respect to injury to or death of its military or civilian personnel and for damage to or loss of its property (including its interest in jointly acquired equipment) caused by such personnel of the other Participant. However, if the Participants mutually determine that such injury, death, damage, or loss results from reckless acts or reckless omissions, willful misconduct or gross negligence of a Participant's military or civilian personnel, the costs of any liability will be borne by that Participant alone.

14.1.2.2. Claims from any other persons for injury, death, damage, or loss of any kind caused by one of the Participants' military or civilian personnel will be processed by the most appropriate Participant, as mutually determined by the Participants. Any costs determined to be owed the claimant will be borne by the Participants in the same ratios as their financial and non-financial contributions specified in the applicable PA. However, if the Participants mutually determine that such injury, death, damage, or loss results from reckless acts or reckless omissions, willful misconduct, or gross negligence of a Participant's military or civilian personnel, the costs of any liability will be borne by that Participant alone.

sestä tai törkeästä huolimattomuudesta, vastuukustannuksista vastaa kyseinen osapuoli yksin.

14.2. Jos henkilö tai yhteisö, joka ei kuulu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstöön, vahingoittaa yhteisesti hankittua materiaalia eikä korvausta tästä vahingosta saada kyseiseltä henkilöltä tai yhteisöltä, osapuolet vastaavat korvauskustannuksista sovellettavassa hanke-sopimuksessa määriteltyjen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suoritustensa mukaisessa suhteessa.

14.3. Tämän pöytäkirjan mukaisesti tehtyyn sopimukseen perustuvat vaateet ratkaistaan sopimuksen määräyksiä noudattaen.

14.4. Tätä jaksoa sovellettaessa ei toimeksisaajien työntekijöitä ja edustajia katsota osapuolen siviilihenkilöstöksi.

XV JAKSO

UUSIEN OSAPUOLTEN OSALLISTUMI-NEN

15.1. Osapuolet ovat tietoisia siitä, että muut kansalliset puolustusorganisaatiot saattavat haluta liittyä ohjelmaan.

15.2. Neuvotteluihin mahdollisten uusien osapuolten kanssa tarvitaan osapuolten keskinäinen suostumus. Osapuolet neuvottelevat järjestelyistä, jotka tarvitaan, jotta mahdolliset uudet osapuolet voivat liittyä ohjelmaan, mukaan lukien luovutettavissa olevan hanketiedon luovuttaminen liittymistä edeltävää arviointia varten. Jos hanketiedon luovuttaminen on välttämätöntä neuvottelujen kannalta, tieto luovutetaan tämän pöytäkirjan IX jakson (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), X jakson (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto) ja XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) mukaisesti.

15.3. Osapuolet laativat yhdessä määräykset uusien osapuolten liittymisestä ohjelmaan. Uusien osapuolten liittyminen ohjelmaan edellyttää, että osapuolet muuttavat tätä pöy-

14.2. If a person or entity, other than the Participant's military or civilian personnel, damages jointly acquired equipment, and the cost of making good such damage is not recoverable from such person or entity, such cost will be borne by the Participants in the same ratios as their financial and non-financial contributions specified in the respective PA.

14.3. Claims arising under any Contract awarded under this MOU will be resolved in accordance with the provisions of the Contract.

14.4. Employees and agents of Contractors are not considered civilian personnel of a Participant for the purposes of this Section.

SECTION XV

PARTICIPATION OF NEW PARTICIPANTS

15.1. It is recognized that other national defense organizations may wish to join the Program.

15.2. The mutual consent of the Participants will be required to conduct discussions with potential additional Participants. The Participants will discuss the arrangements under which potential additional Participants might join, including the furnishing of releasable Project Information for evaluation prior to joining. If the disclosure of Project Information is necessary to conduct discussions, such disclosure will be in accordance with Section IX (Disclosure and Use of Project Information), Section X (Controlled Unclassified Information), and Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of this MOU.

15.3. The Participants will jointly formulate the provisions under which additional Participants might join. The addition of new Participants to the Program will require

täkirjaa.

amendment of this MOU by the Participants.

XVI

SECTION XVI

TULLIT, VEROT JA VASTAAVAT MAKSUT

CUSTOMS DUTIES, TAXES, AND SIMILAR CHARGES

16.1. Tulleja, tuonti- ja vientiveroja, arvonlisäveroa ja vastaavia maksuja hallinnoidaan kunkin osapuolen lakien ja määräysten mukaisesti. Jos voimassa olevat kansalliset lait ja määräykset sen sallivat, osapuolet pyrkivät varmistamaan, ettei tämän ohjelman mukaisesti suoritettavan työn yhteydessä määrätä helposti tunnistettavia tulleja, tuonti- ja vientiveroja ja vastaavia maksuja tai tuonnin ja viennin määrällisiä tai muita rajoituksia.

16.1. Customs duties, import and export taxes, value-added tax, and similar charges will be administered in accordance with each Participant's respective laws and regulations. Insofar as existing national laws and regulations permit, the Participants will endeavor to ensure that such readily identifiable customs duties, import and export taxes, and similar charges, as well as quantitative or other restrictions on imports and exports, are not imposed in connection with work carried out under this Program.

16.2. Osapuolet varmistavat parhaansa mukaan, että tulleja, tuonti- ja vientiveroja, arvonlisäveroa ja vastaavia maksuja hallinnoitaessa edistetään tämän ohjelman mukaisen työn suorittamista tehokkaasti ja taloudellisesti. Jos tulleja, tuonti- ja vientiveroja tai vastaavia maksuja kannetaan, se osapuoli, jonka valtiossa ne kannetaan, vastaa sellaisista kustannuksista hankkeen kustannustensa lisäksi.

16.2. Each Participant will use its best efforts to ensure that customs duties, import and export taxes, value-added tax, and similar charges are administered in a manner favorable to the efficient and economical conduct of the work of this Program. If any such customs duties, import and export taxes, or similar charges are levied, the Participant in whose country they are levied will bear such costs over and above that Participant's shared costs of the Project.

16.3. Jos on tarpeen kantaa tulleja Euroopan unionin (EU) säännösten noudattamiseksi, niiden suorittamisesta vastaa se EU:n jäsenvaltio, joka on tavaroiden lopullinen saaja. Tätä varten EU:n ulkopuolelta tuodun materiaalin komponenttien osat kuljetetaan lopulliseen määräpaikkaan varustettuna asianmukaisella tulliasiakirjalla, joka mahdollistaa niiden tullauksen. Kyseisenä osapuolena oleva EU-jäsenvaltio maksaa tullit hankkeen kustannustensa lisäksi.

16.3. If in order to apply European Union (EU) regulations, it is necessary to levy duties, then these will be met by the EU member end recipient. To this end, parts of components of the equipment coming from outside the EU will proceed to the final destination accompanied by the relevant customs document enabling settlement of duties to take place. The duties will be paid as a cost over and above that EU Participant's shared cost of the Project.

XVII JAKSO

SECTION XVII

RIITOJEN RATKAISEMINEN

SETTLEMENT OF DISPUTES

17.1. Tätä pöytäkirjaa ja siihen perustuvia hankesopimuksia täytäntöön pantaessa syntyvät tai niihin liittyvät riidat osapuolten välillä ratkaistaan yksinomaan neuvotteluilla osapuolten kesken, eikä niitä saateta kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen eikä muun henkilön tai yhteisön ratkaistavaksi.

17.1. Disputes among the Participants arising under or relating to this MOU and its associated PAs will be resolved only by consultation among the Participants and will not be referred to a national court, an international tribunal, or to any other person or entity for settlement.

XVIII JAKSO

SECTION XVIII

MUUTTAMINEN, LUOPUMINEN, IRTISANOMINEN, VOIMAANTULO JA VOIMASSAOLO

AMENDMENT, WITHDRAWAL, TERMINATION, ENTRY INTO EFFECT, AND DURATION

18.1. Kaikessa osapuolten toiminnassa, joka perustuu tähän pöytäkirjaan ja siihen perustuviin hankesopimuksiin, noudatetaan osapuolten kansallisia lakeja ja määräyksiä, mukaan lukien niiden vientivalvontasäännökset ja -määräykset. Osapuolten tehtävät edellyttävät, että niiden suorittamiseen on käytettävissä tarvittavat varat. Osapuoli ilmoittaa viipymättä muille osapuolille, jolleivät käytettävissä olevat varat riitä sen tehtävien suorittamiseen tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten mukaisesti. Jos osapuoli ilmoittaa muille osapuolille, että se lopettaa hankesopimukseen perustuvan rahoituksensa tai vähentää sitä, osapuolet neuvottelevat välittömästi keskenään, jotta toimintaa voitaisiin jatkaa mukautettuna.

18.1. All activities of the Participants under this MOU and its associated PAs will be carried out in accordance with their respective national laws and regulations, including their respective export control laws and regulations. The responsibilities of the Participants will be subject to the availability of funds for such purposes. A Participant will promptly notify the other Participants if available funds are not adequate to fulfill its responsibilities under this MOU and its associated PAs. If a Participant notifies the other Participant that it is terminating or reducing its funding under a PA, the Participants will immediately consult with a view toward continuation on a modified basis.

18.2. Jos tämän pöytäkirjan jakson, mahdollisen hankesopimuksen ja sen tähän pöytäkirjaan perustuvan liitteen välillä on ristiriita, sovelletaan kyseistä pöytäkirjan jaksoa.

18.2. In the event of a conflict between a Section of this MOU, any PAs, and its Annex to this MOU, the Section of the MOU will control.

18.3. Jollei toisin määrätä, tätä pöytäkirjaa voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella sopimuksella. Tähän pöytäkirjaan perustuvaa hankesopimusta voidaan muuttaa hankesopimuksen osapuolten keskinäisellä kirjallisella sopimuksella.

18.3. Except as otherwise provided, this MOU may be amended by the mutual written consent of the Participants. A PA to this MOU may be amended by the mutual written consent of the PA Participants.

18.4. Tämän pöytäkirja voidaan irtisanoa milloin tahansa osapuolten kirjallisella suostumuksella. Tähän pöytäkirjaan perustuva

18.4. This MOU may be terminated at any time upon the written consent of the Participants. A PA to this MOU may be terminated

hankesopimus voidaan irtisanoa milloin tahansa hankesopimuksen osapuolten kirjallisella suostumuksella. Jos kaikki osapuolet suostuvat irtisanomaan tämän pöytäkirjan tai jos kaikki hankesopimuksen osapuolet suostuvat irtisanomaan hankesopimuksen, pöytäkirjan tai hankesopimuksen osapuolet neuvottelevat keskenään ennen irtisanomisen ajankohtaa varmistaakseen, että irtisanominen tehdään mahdollisimman taloudellisella ja tasapuolisella tavalla. Jollei tämän pöytäkirjan 18.5 kappaleesta muuta johdu, osapuolen irtisanoessa tämän pöytäkirjan tai luopuessa siitä myös tämän osapuolen osallistuminen pöytäkirjaan perustuvaan hankesopimukseen päättyy, jos hankesopimuksessa on useita osapuolet, tai hankesopimuksen voimassaolo päättyy kokonaan, jos hankesopimus on kahdenvälinen.

18.5. Osapuoli voi luopua tästä pöytäkirjasta tai siihen perustuvasta hankesopimuksesta ilmoittamalla luopumisaikomuksestaan muille osapuolille kirjallisesti 120 päivää etukäteen. Ohjauskomitea keskustelelee ilmoituksesta välittömästi päättääkseen asianmukaisesta menettelystä, jolla pöytäkirjan tai siihen perustuvan hankesopimuksen mukainen toiminta lopetetaan. Päätettäessä pöytäkirjan tai hankesopimuksen voimassaolo tällä tavoin sovelletaan seuraavia määräyksiä:

18.5.1. Luopuva osapuoli jatkaa osallistumistaan rahallisin tai muin suorituksin tosiasialliseen luopumisaikojensa saakka.

18.5.2. Kukin osapuoli vastaa omista ohjelman voimassaolon päättymiseen liittyvistä hankekustannuksistaan.

18.5.3. Jollei tämän pöytäkirjan määräyksistä muuta johdu, osapuolet pitävät itsellään kaiken sellaisen hanketiedon ja siihen liittyvät oikeudet, jotka on saatu tämän pöytäkirjan ja siihen perustuvien hankesopimusten määräysten mukaisesti ennen pöytäkirjan ja hankesopimusten voimassaolon päättymistä.

18.6. Osapuolten edut ja vastuut, jotka perustuvat tämän pöytäkirjan johdantoon, VIII jaksoon (Hankemateriaali), IX jaksoon (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), X jaksoon

at any time upon the written consent of the PA Participants. In the event all Participants consent to terminate this MOU, or PA Participants consent to terminate a PA, the Participants to the MOU, or PA, will consult prior to the date of termination to ensure termination in the most economical and equitable manner. Subject to paragraph 18.5. of this MOU, termination or withdrawal by a Participant from this MOU will also terminate such Participant's participation in an associated PA if there are multiple Participants in such PA, or will terminate the PA entirely if the PA is bilateral.

18.5. Any Participant may withdraw from this MOU or an associated PA upon 120 days written notification to the other Participants of its intent to withdraw. Such notice will be the subject of immediate consultation by the SC to decide upon the appropriate course of action to conclude the activities under this MOU or an associated PA. In the event of such termination, the following rules apply:

18.5.1. The withdrawing Participant will continue participation, financial or otherwise, up to the effective date of withdrawal.

18.5.2. Each Participant will be responsible for its own Project-related costs associated with termination of the Program.

18.5.3. All Project Information and rights therein received under the provisions of this MOU and its associated PAs prior to the termination of this MOU and its associated PAs will be retained by the Participants, subject to the provisions of this MOU.

18.6. The respective benefits and responsibilities of the Participants regarding the Introduction, Section VIII (Project Equipment), Section IX (Disclosure and Use of Project In-

(Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto), XII jaksoon (Turvallisuus), XIII jaksoon (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille), XIV jaksoon (Vastuut ja vaateet), XVII jaksoon (Riitojen ratkaiseminen) ja XVIII jaksoon (Muuttaminen, luopuminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo), ovat voimassa tämän pöytäkirjan irtisanomisen tai voimassaolon päättymisen estämättä.

18.7. Tämä pöytäkirja, jossa on kahdeksantoista (18) jaksoa ja yksi (1) liite, tulee voimaan kahden osapuolen allekirjoitettua sen ja on voimassa kymmenen (10) vuotta. Sellaiseen osapuoleen nähden, joka on allekirjoittanut pöytäkirjan sen voimaantulon jälkeen, ei pöytäkirjan aiemmin allekirjoittaneilla osapuolilla ole vastuuta, eikä tällä pöytäkirjan myöhemmällä osapuolella ole tämän pöytäkirjan mukaisia vastuuta tai etuja ennen kuin se on allekirjoittanut pöytäkirjan. Jos kahdeksantoista (12) kuukauden kuluessa pöytäkirjan voimaantulosta Suomen hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriö, Australian puolustusministeriö, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriö, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeri, Italian tasavallan puolustusministeriö, Ranskan tasavallan puolustusministeri, Ruotsin puolustusvoimat ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriö eivät ole allekirjoittaneet pöytäkirjaa, pöytäkirjan allekirjoittaneet osapuolet ryhtyvät välittömästi neuvottelemaan pöytäkirjan muuttamisesta osapuolten odotetun määrän vähenemisen edellyttämällä tavalla. Tämän pöytäkirjan voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, asianmukaisesti valtuutettuina osapuolten edustajina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY yhdeksänä (9) kappaleena englannin ja ranskan kielellä, molempien tekstien

formation), Section X (Controlled Unclassified Information), Section XII (Security), Section XIII (Third Party Sales and Transfers), Section XIV (Liability and Claims), Section XVII (Settlement of Disputes), and this Section XVIII (Amendment, Withdrawal, Termination, Entry into Effect, and Duration) will continue to apply notwithstanding termination or expiration of this MOU.

18.7. This MOU, which consists of eighteen (18) Sections, and one (1) Annex, will enter into effect upon signature by two Participants and will remain in effect for ten (10) years. As to any Participant that signed the MOU after it entered into effect, the Participants who have previously signed the MOU will have no responsibilities with regard to such subsequent Participant, and that subsequent Participant will have no responsibilities or benefits under this MOU, until such time as the subsequent Participant has signed the MOU. If within twelve (12) months after the MOU has entered into effect, the Department of Defence of Australia, the Ministry of Defence of Finland on behalf of the Government of Finland, the Minister of Defence of the French Republic, the Federal Ministry of Defense of the Federal Republic of Germany, the Ministry of Defense of the Italian Republic, the Ministry of Defense of the Kingdom of Spain, the Swedish Armed Forces, and the Secretary of State for Defence of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the Department of Defense of the United States of America have not signed the MOU, the Participants that have signed the MOU will immediately consult in order to negotiate an amendment to make those changes necessitated by the reduction in the number of expected Participants. This MOU may be extended by mutual written consent of the Participants.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized representatives of the Participants, have signed this MOU.

DONE, in nine (9) copies, each in the English and French languages, each version be-

ollessa yhtä todistusvoimaiset.

ing equally authentic.

**Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö ilmoittaa osapuolille, kun tämän pöytäkirjan voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet, mukaan lukien eduskunnan hyväksyminen, on toteutettu. Tämä pöytäkirja tulee voimaan Suomen hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön osalta kyseisessä ilmoituksessa mainittuna päivänä.

**The Ministry of Defence on behalf of the Government of the Republic of Finland will notify the Participants of completion of the national measures necessary for the entry into effect of this MOU, including Parliamentary approval. This MOU will enter into effect for the Ministry of Defence of Finland on behalf of the Government of Finland on the day specified in such notification.

SUOMEN HALLITUKSEN PUOLESTA
TOIMIVAN SUOMEN PUOLUSTUSMI-
NISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF
FINLAND ON BEHALF OF THE GOV-
ERNMENT OF FINLAND

Allekirjoitus

Signature

Arto Koski

Arto Koski

Nimi

Name

29 päivänä kesäkuuta 2009

29 June 2009

Päiväys

Date

Helsinki, Suomi

Helsinki, Finland

Paikka

Location

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE DEPARTMENT OF DEFENSE OF THE UNITED STATES OF AMERICA

Allekirjoitus

Signature

Alfred G. Volkman

Alfred G. Volkman

Nimi

Name

26 päivänä kesäkuuta 2009

June 26 2009

Päiväys

Date

Washington,DC, Amerikan yhdysvallat

Washington,DC, the United States of America

Paikka

Location

AUSTRALIAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE DEPARTMENT OF DEFENCE OF AUSTRALIA

Allekirjoitus

Signature

SJ Dunn AM

SJ Dunn AM

Nimi

Name

25 päivänä kesäkuuta 2009

25 June 2009

Päiväys

Date

Canberra, Australia

Canberra, Australia

Paikka

Location

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE KINGDOM OF SPAIN

Allekirjoitus

Signature

Nimi

Name

Päiväys

Date

Paikka

Location

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN PUOLUSTUSMINISTERIN PUOLESTA

FOR THE SECRETARY OF STATE FOR DEFENCE OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

Allekirjoitus

Signature

R N Clapp

R N Clapp

Nimi

Name

30 päivänä kesäkuuta 2009

30 June 2009

Päiväys

Date

Lontoo, Iso-Britannia

London, Great Britain

Paikka

Location

ITALIAN TASAVALLAN
PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF
THE ITALIAN REPUBLIC

Allekirjoitus

Signature

Aldo Cinelli

Aldo Cinelli

Nimi

Name

30 päivänä kesäkuuta 2009

30 June 2009

Päiväys

Date

Rooma, Italia

Rome, Italy

Paikka

Location

RANSKAN TASAVALLAN
PUOLUSTUSMINISTERIN PUOLESTA

FOR THE MINISTER OF DEFENSE OF
THE FRENCH REPUBLIC

Allekirjoitus

Signature

Laurent Collet-Billon

Laurent Collet-Billon

Nimi

Name

25 päivänä kesäkuuta 2009

25 June 2009

Päiväys

Date

Bagneux, Ranska

Bagneux, France

Paikka

Location

RUOTSIN PUOLUSTUSVOIMIEN PUOLESTA

FOR THE SWEDISH ARMED FORCES

Allekirjoitus

Signature

Leif Nylander

Leif Nylander

Nimi

Name

24 päivänä kesäkuuta 2009

24 June 2009

Päiväys

Date

Tukholma, Ruotsi

Stockholm, Sweden

Paikka

Location

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE FEDERAL MINISTRY OF DEFENCE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

Allekirjoitus

Signature

Ute Zöllner

Ute Zöllner

Nimi

Name

6 päivänä heinäkuuta 2009

6 July 2009

Päiväys

Date

Koblenz, Saksa

Koblenz, Germany

Paikka

Location

LIITE A	ANNEX A
** HANKESOPIMUKSEN MALLI ** (Ainoastaan ohjeellinen)	**SAMPLE PROJECT ARRANGEMENT** (Provided as guidance only)
(Hankkeen nimi)	(Insert Title of Project)
OHJELMISTORADIOTEKNOLOGIAA KOSKEVASTA COALWNW- OHJELMASTA	PROJECT ARRANGEMENT AMONG
TEHDYN	[IDENTIFY PARTICIPANTS]
PÖYTÄKIRJAN MUKAINEN HANKESOPIMUS	PURSUANT TO THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING CONCERNING THE
[OSAPUOLTEN NIMET]	COALITION WIDEBAND NETWORKING WAVEFORM (COALWNW)
VÄLILLÄ	SHORT TITLE: [INSERT SHORT TITLE OF PA]
LYHYT NIMI: [HANKESOPIMUKSEN LYHYT NIMI]	
SISÄLTÖ	TABLE OF CONTENTS
JAKSO	SECTION
SIVU	PAGE
JOHDANTO	INTRODUCTION
I TERMIEN JA LYHENTEI DEN MÄÄRITELMÄT	I DEFINITION OF TERMS AND ABBREVIATIONS
II TAVOITTEET	II OBJECTIVES
III TOIMINNAN LAAJUUS	III SCOPE OF WORK
IV TEHTÄVÄNJAKO	IV SHARING OF TASKS

V	TEHTÄVIEN JAKAUTUMI NEN JA AIKATAULU (VALINNAINEN)	V	BREAKDOWN AND SCHEDULE OF TASKS (OPTIONAL)
VI	HALLINTO	VI	MANAGEMENT
VII	TALOUSJÄRJESTELYT	VII	FINANCIAL ARRANGEMENTS
VIII	SOPIMUKSIA KOSKEVAT JÄRJESTELYT (VALINNAINEN)	VIII	CONTRACTUAL ARRANGEMENTS (OPTIONAL)
IX	ERITYISJÄRJESTELYT (VALINNAINEN)	IX	SPECIAL ARRANGEMENTS (OPTIONAL)
X	TURVALLISUUSLUOKITUKSEN TASO	X	LEVEL OF CLASSIFICATION
XI	HANKEMATERIAALIN LAINAAMINEN (VALINNAINEN)	XI	LOAN OF PROJECT EQUIPMENT (OPTIONAL)
XII	MUUTTAMINEN, IRTISANOMINEN, VOIMAANTULO JA VOIMASSAOLO	XII	AMENDMENT, TERMINATION, ENTRY INTO EFFECT, AND DURATION

JOHDANTO

INTRODUCTION

(Huom: Kappaleet numeroidaan peräkkäin eli 1.1., 1.2., jne.)

(Note: Number paragraphs sequentially, i.e., 1.1., 1.2., etc.)

Tämä hankesopimus (PA) tehdään [hankesopimuksen osapuolten nimet] välillä COALWNW-ohjelmasta (kk/pv/v) tehdyn pöytäkirjan mukaisesti, ja pöytäkirjan määräykset sisällytetään tähän hankesopimukseen viittauksin.

This Project Arrangement (PA) is entered into between [identify the PA Participants] pursuant to the COALWNW Program MOU of (mm/dd/yy), hereafter referred to as the "MOU" the provisions of which are hereby incorporated by reference.

I JAKSO

SECTION I

TERMIEN JA LYHENTEIDEN MÄÄRITTELMÄT

DEFINITION OF TERMS AND ABBREVIATIONS

(Huom: Määritellään ainoastaan ne tässä hankesopimuksessa käytettävät termit, joita ei määritellä pöytäkirjassa.)

(Note: Define only those terms used in this PA that have not been defined in the MOU.)

II JAKSO

SECTION II

TAVOITTEET

OBJECTIVES

2.1. Hankkeen tavoitteina on

2.1. The objectives of this Project are:

a. Kehittää

b. Parantaa

c. Tutkia

a. The development of

b. The improvement of

c. The investigation
of

III JAKSO

TOIMINNAN LAAJUUS

3.1. Hankkeessa suoritetaan seuraavat työt:

a. Tutkitaan

b. Kehitetään

c. Arvioidaan

d. Suunnitellaan, valmistetaan ja testataan

SECTION III

SCOPE OF WORK

3.1. The following work will be carried out under this Project:

a. Research

b. Develop

c. Evaluate

d. Design, fabricate, and test

IV JAKSO
TEHTÄVÄNJAKO

SECTION IV
SHARING OF TASKS

4.1. Tehtävät jaetaan seuraavasti:

4.1. The sharing of tasks will be as follows:

a. (Osapuolet) vastaavat

a. The (Participants) will

—
—
—

—
—
—

b. (Osapuolet) ____ vastaavat

b. The (Participants) ____ will

—
—
—

—
—
—

c. (Osapuoli) ____ vastaa

c. The (Participant) ____ will

—
—
—

—
—
—

d. Osapuolet vastaavat yhdessä

d. The Participants will jointly

—
—
—

—
—
—

V JAKSO

TEHTÄVIEN JAKAUTUMINEN JA AIKATAULU

5.1. Hanke toteutetaan seuraavaa aikataulua noudattaen:

Vaihe 1	Päättyy	Määräaikaistavoitteet	Alkaa
<i>Vaiheen 1 kuvaus</i>			KK/V
	KK/V		

(esim. toteutettavuusraportin luovuttaminen)

Vaihe 2	Päättyy	Määräaikaistavoitteet	Alkaa
<i>Vaiheen 2 kuvaus</i>			KK/V
	KK/V		

(esim. päätös siirtymisestä vaiheeseen 3)

Vaihe 3	Päättyy	Määräaikaistavoitteet	Alkaa
<i>Vaiheen 3 kuvaus</i>			KK/V
	KK/V		

(esim. arviointi, tulosten tarkastelu)

(Huom: Kirjataan tarvittava määrä vaiheita.)

5.2 Loppuraportti luovutetaan ohjauskomitealle kuusi kuukautta ennen tämän hankesopimuksen voimassaolon päättymistä.

SECTION V

BREAKDOWN AND SCHEDULE OF TASKS

5.1. This Project will proceed according to the following schedule:

Milestone 1	End	Deliverables	Start
<i>Description of Milestone 1</i>			
MM/YY		MM/YY	

(e.g., Transmittal of Feasibility Report)

Milestone 2	End	Deliverables	Start
<i>Description of Milestone 2</i>			
MM/YY		MM/YY	

(e.g., Decision to proceed to Phase 3)

Milestone 3	End	Deliverables	Start
<i>Description of Milestone 3</i>			
MM/YY		MM/YY	

(e.g., Evaluation, analysis of results)

(Note: Add as many Milestones as necessary.)

The final report will be transmitted to the SC six months before the termination date for this PA.

VI JAKSO

HALLINTO

6.1. Tätä hanketta johtaa ja hallinnoi hankesopimuksen osapuolten puolesta organisaatio, joka koostuu hankesopimuksen ohjauskomiteasta (SC) ja (Huom: Tähän lisätään mahdolliset muut hanketta johtavat tai hallinnoivat

SECTION VI

MANAGEMENT

6.1. This Project will be directed and administered on behalf of the PA Participants by an organization consisting of a PA Steering Committee (SC) and (Note: Add here additional organizations or entities that will di-

organisaatiot tai yhteisöt.).

6.2. Kansallisiksi hankejohtajiksi nimetään seuraavat henkilöt tai heidän seuraajansa:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:

 Nimike/Asema:

 Organisaatio:

 Osoite:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:

 Nimike/Asema:

 Organisaatio:

 Osoite:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:

 Nimike/Asema:

 Organisaatio:

 Osoite:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:

 Nimike/Asema:

 Organisaatio:

 Osoite:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:

 Nimike/Asema:

 Organisaatio:

 Osoite:

rect or administer the Project, if any.).

6.2. The following or their successors are designated as National Project Officers (NPOs):

The (Participant) NPO is:

 Title/Position:

 Organization:

 Address:

The (Participant) NPO is:

 Title/Position:

 Organization:

 Address:

The (Participant) NPO is:

 Title/Position:

 Organization:

 Address:

The (Participant) NPO is:

 Title/Position:

 Organization:

 Address:

The (Participant) NPO is:

 Title/Position:

 Organization:

 Address:

(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:	The (Participant) NPO is:
_____	_____
Nimike/Asema:	Title/Position:
_____	_____
Organisaatio:	Organization:
_____	_____
Osoite:	Address:
_____	_____
(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:	The (Participant) NPO is:
_____	_____
Nimike/Asema:	Title/Position:
_____	_____
Organisaatio:	Organization:
_____	_____
Osoite:	Address:
_____	_____
(Osapuoli)n kansallinen hankejohtaja on:	The (Participant) NPO is:
_____	_____
Nimike/Asema:	Title/Position:
_____	_____
Organisaatio:	Organization:
_____	_____
Osoite:	Address:
_____	_____

6.3. Erityiset hallinnointimenettelyt:
(Huom: Mainitaan ainoastaan ne hallintotehtävät, jotka eivät kuulu pöytäkirjan IV jakson soveltamisalaan.)

6.3. Particular Management Procedures:
(Note: Mention only those additional management responsibilities not covered under Section IV of the MOU.)

VII JAKSO

SECTION VII

TALOUSJÄRJESTELYT

FINANCIAL ARRANGEMENTS

7.1. Hankkeeseen kuuluvien tehtävien suorituskustannukset eivät ylitä _____.

7.1. The cost of performance of the tasks under this Project will not exceed _____.

7.1.1. (Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: _____

7.1.1. The (Participant) tasks will not exceed: _____

7.1.2.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.2.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.3.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.3.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.4.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.4.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.5.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.5.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.6.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.6.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.7.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.7.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.8.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.8.	The (Participant) tasks will not exceed: ____
7.1.9.	(Osapuoli)n tehtävät eivät ylitä: ____	7.1.9.	The (Participant) tasks will not exceed: ____

(Huom: Valinnainen teksti “Tarvittavista rahoitusmenettelyjen yksityiskohdista määrätään taloushallinnon menettelyasiakirjassa (Financial Management Procedures Document, FMPD)”.)

(Note: Optional text, “Detailed financial procedures, if required, are specified in the Financial Management Procedures Document (FMPD)”.)

7.2. Hankesopimuksen osapuolten yhteistyö, joka ylittää yhteisesti sovitut toiminnan laajuutta, tehtävänjakoa ja talousjärjestelyjä koskevissa jaksoissa määritellyt tehtävät, edellyttää tämän hankesopimuksen muuttamista tai uuden hankesopimuksen tekemistä.

7.2. Cooperative efforts of the PA Participants over and above the jointly determined tasks detailed in the Scope of Work, Sharing of Tasks and Financial Arrangements Sections will be subject to amendment to this PA or signature of a new PA.

(Huom: Sanamuotoa muutetaan, jos on tarpeen määrätä kustannusten jako-osuuksista.)

(Note: Revise where cost sharing percentages need to be identified.)

VIII JAKSO

SECTION VIII

SOPIMUKSIA KOSKEVAT JÄRJESTELYT (VALINNAINEN)

CONTRACTUAL ARRANGEMENTS (OPTIONAL)

(Huom: Todetaan, käytetäänkö hankkeessa mahdollisesti kilpailevia hankintalähteitä vai yhtä hankintalähdettä ja johtaako jokin osapuolista sopimusten tekemistä.)

(Note: Whether competitive or sole source and lead Participant, if any.)

IX JAKSO

ERITYISJÄRJESTELYT
(VALINNAINEN)

(Huom: Lisätään kaikki tarvittavat erityismääräykset.)

(Jos kaikki COALWNW-pöytäkirjan osapuolet eivät osallistu hankesopimukseen, lisätään seuraava määräys: "Ne COALWNW-pöytäkirjan osapuolet, jotka eivät ole tämän hankesopimuksen osapuolia, ovat kolmansia osapuolia tähän hankesopimukseen nähden, ja COALWNW-pöytäkirjan XIII jakson (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä sovelletaan kaikkiin näille COALWNW-pöytäkirjan osapuolille tehtäviin siirtoihin.")

X JAKSO

TURVALLISUUSLUOKITUKSEN TASO

10.1. Tämän vaiheen 1 hankesopimuksen mukaisesti vaihdettavan tiedon korkeinta tasoa ei ole turvallisuusluokiteltu.

10.2. Tätä vaiheen 1 hankesopimusta ja sen sisältöä ei ole turvallisuusluokiteltu.

XI JAKSO

HANKEMATERIAALIN LAINAAMINEN
(VALINNAINEN)

11.1. Jos tämän hankesopimuksen ja pöytäkirjan 8.1 kappaleen mukaisesti lainataan hankemateriaalia, se dokumentoidaan tähän hankesopimukseen liitettävässä luettelossa seuraavassa muodossa kansallisia lakeja, määräyksiä ja menettelytapoja noudattaen.

(Huom: Luovuttavan osapuolen kansallinen hankejohtaja vastaa hankemateriaalin vaihtoa koskevien asiakirjojen ylläpidosta.)

SECTION IX

SPECIAL ARRANGEMENTS
(OPTIONAL)

(Note: Add all special provisions as necessary)

(If less than all COALWNW MOU Participants participate in the PA, insert the following provision: "Participants in the COALWNW MOU that are not Participants in this PA are Third Parties to this PA and the provisions of Section XIII (Third Party Sales and Transfers) of the COALWNW MOU will apply to all transfers to those COALWNW MOU Participants.")

SECTION X

LEVEL OF CLASSIFICATION

10.1. The highest level of information that may be exchanged under this Phase One PA is unclassified.

10.2. The existence of this Phase One PA is unclassified and its contents are unclassified.

SECTION XI

LOAN OF PROJECT EQUIPMENT
(OPTIONAL)

11.1. If any Project Equipment is loaned pursuant to this PA and paragraph 8.1 of the MOU, it will be documented in a list appended to this PA in the following format in accordance with national laws, regulations, and policies:

(Note: The NPO of the providing Participant is responsible for maintaining documentation of the exchange of the Project Equipment.)

Luovuttava osapuoli	Vastaanottava osapuoli	Määrä	Kuvaus	Osa/Kokonaisuus	Kulutustavara/Muu kuin kulutustavara	Arvo, noin	Laina-aika

Providing Participant	Receiving Participant	Qty	Description	Part/Stock #	Consumable/Non-Consumable	Approx. Value	Loan Period

XII JAKSO

MUUTTAMINEN, IRTISANOMINEN, VOIMAANTULO JA VOIMASSAOLO

12.1. Tämä hankesopimus, joka koskee COALWNW-ohjelmasta (päiväys) tehdyn pöytäkirjan mukaisen hankkeen _____, tulee voimaan _____n osapuolen allekirjoitettua sen ja on voimassa _____ vuotta. Sellaiseen osapuoleen nähden, joka on allekirjoittanut hankesopimuksen sen voimaantulon jälkeen, ei hankesopimuksen aiemmin allekirjoittaneilla osapuolilla ole vastuita, eikä tällä hankesopimuksen myöhemmällä osapuolella ole hankesopimuksen mukaisia vastuita tai etuja ennen kuin se on allekirjoittanut hankesopimuksen. Jos _____ (XX) kuukauden kuluessa hankesopimuksen voimaantulosta Suomen hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö, Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriö, Australian puolustusministeriö, Espanjan kuningaskunnan puolustusministeriö, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriö, Italian tasavallan puolustusministeriö, Ranskan tasavallan puolustusministeriö, Ruotsin puo-

SECTION XII

AMENDMENT, TERMINATION, ENTRY INTO EFFECT, AND DURATION

12.1. This _____ PA, a Project under the COALWNW Program MOU of _____ (date), will enter into effect upon signature by _____ Participants and will remain in effect for _____ years. As to any Participant that signed the PA after it entered into effect, the Participants who have previously signed the PA will have no responsibilities with regard to such subsequent Participant, and that subsequent Participant will have no responsibilities or benefits under this PA, until such time as the subsequent Participant has signed the PA. If within _____ (XX) months after the PA has entered into effect, (the Department of Defence of Australia, the Ministry of Defence of Finland on behalf of the Government of Finland, the Minister of Defence of the French Republic, the Federal Ministry of Defense of the Federal Republic of Germany, the Ministry of Defense of the Italian Republic, the Ministry of Defense of the Kingdom of Spain, the Swedish Armed Forces, and the Secretary of State for Defence of the United

lustusvoimat ja Saksan liittotasavallan puolustusministeriö eivät ole allekirjoittaneet hankesopimusta, hankesopimuksen allekirjoittaneet osapuolet ryhtyvät välittömästi neuvottelemaan hankesopimuksen muuttamisesta osapuolten odotetun määrän vähenemisen edellyttämällä tavalla. Tämän hankesopimuksen voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella.

Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the Department of Defense of the United States of America have not signed the PA), the Participants that have signed the PA will immediately consult in order to negotiate an amendment to make those changes necessitated by the reduction in the number of expected Participants. This PA may be extended by mutual written consent of the Participants.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän hankesopimuksen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized, have signed this PA.

TEHTY (XX) kappaleena (määriteltävällä) kielellä, tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

DONE in ____ (XX) copies, in TBD languages, each version being equally authentic.

SUOMEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN
PUOLESTA

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF
FINLAND ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF FINLAND

Allekirjoitus

Signature

Nimi

Name

Asema

Title

Päiväys

Date

Paikka

Location

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE DEPARTMENT OF DEFENSE
OF THE UNITED STATES OF AMERICA

Allekirjoitus

Signature

Nimi

Name

Asema

Title

_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location
_____ AUSTRALIAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA	_____ FOR THE DEPARTMENT OF DEFENCE OF AUSTRALIA
_____ Allekirjoitus	_____ Signature
_____ Nimi	_____ Name
_____ Asema	_____ Title
_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location
_____ ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA	_____ FOR THE MINISTRY OF DEFENSE OF THE KINGDOM OF SPAIN
_____ Allekirjoitus	_____ Signature
_____ Nimi	_____ Name
_____ Asema	_____ Title
_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-
IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGAS-
KUNNAN PUOLUSTUSMINISTERIN
PUOLESTA

Allekirjoitus

Nimi

Asema

Päiväys

Paikka

FOR THE SECRETARY OF STATE FOR
DEFENCE OF THE UNITED KINGDOM
OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN
IRELAND

Signature

Name

Title

Date

Location

ITALIAN TASAVALLAN
PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

Allekirjoitus

Nimi

Asema

Päiväys

Paikka

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF
THE ITALIAN REPUBLIC

Signature

Name

Title

Date

Location

RANSKAN TASAVALLAN
PUOLUSTUSMINISTERIN PUOLESTA

Allekirjoitus

Nimi

Asema

FOR THE MINISTER OF DEFENSE OF
THE FRENCH REPUBLIC

Signature

Name

Title

_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location
RUOTSIN PUOLUSTUSVOIMIEN PUOLESTA	FOR THE SWEDISH ARMED FORCES
_____ Allekirjoitus	_____ Signature
_____ Nimi	_____ Name
_____ Asema	_____ Title
_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location
SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA	FOR THE FEDERAL MINISTRY OF DEFENCE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
_____ Allekirjoitus	_____ Signature
_____ Nimi	_____ Name
_____ Asema	_____ Title
_____ Päiväys	_____ Date
_____ Paikka	_____ Location